ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
ANTONIO TIZZANO
της 25ης Μαΐου 2004 [1]

Πίνακας περιεχομένων

I — Το νομικό πλαίσιο ..... I - 993

II — Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία ..... I - 994

Η συγκέντρωση που ανακοινώθηκε και η διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής ..... I - 994

Η προσβληθείσα απόφαση της Επιτροπής ..... I - 996

Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ..... I - 1002

Η αίτηση αναιρέσεως και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου ..... I - 1009

III — Νομική ανάλυση ..... I - 1009

Γενικές σκέψεις σχετικά με το παραδεκτό των αιτήσεων αναιρέσεως αποφάσεων του Πρωτοδικείου ..... I - 1010

Επί του λόγου αναιρέσεως ο οποίος αφορά το απαιτούμενο επίπεδο αποδείξεως και την έκταση του δικαστικού ελέγχου ..... I - 1011

α) Οι γενικές αιτιάσεις της Επιτροπής ..... I - 1011

β) Το «συγκεκριμένο παράδειγμα» των σφαλμάτων του Πρωτοδικείου ..... I - 1017

γ) Συμπέρασμα επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως ..... I - 1023

Επί του λόγου αναιρέσεως σχετικά με την απαίτηση να ληφθούν υπόψη, αφενός, το παράνομο συγκεκριμένων μορφών συμπεριφοράς και, αφετέρου, δεσμεύσεις απλώς και μόνον συμπεριφοράς ..... I - 1024

Επί του λόγου αναιρέσεως σχετικά με την εξατομίκευση χωριστών αγορών των μηχανών SBM αναλόγως της τελικής χρήσεώς τους ..... I - 1028

Επί του λόγου αναιρέσεως σχετικά με την ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως της Tetra στο χαρτόνι ..... I - 1031

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

Επί του λόγου αναιρέσεως σχετικά με τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως της Tetra στις μηχανές SBM ..... I - 1038

α) Οι αιτιάσεις της Επιτροπής ..... I - 1039

β) Οι συνέπειες που έχουν για το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου τα σφάλματα που διαπιστώθηκαν ..... I - 1044

Τελικές παρατηρήσεις σχετικά με την τύχη της αιτήσεως αναιρέσεως ..... I - 1045

Επί των δικαστικών εξόδων ..... I - 1046

IV — Συμπέρασμα ..... I - 1046

1. Η παρούσα υπόθεση έχει ως αντικείμενο την αίτηση αναιρέσεως που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 25ης Οκτωβρίου 2002, Τ-5/02, Tetra Laval κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-4381), με την οποία ακυρώθηκε η «απόφαση C(2001) 3345 τελικό της Επιτροπής, της 30ής Οκτωβρίου 2001, που κηρύσσει μια συγκέντρωση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και τη Συμφωνία ΕΟΧ (υπόθεση COMP/M.2416 — Tetra Laval/Sidel)».

I — Το νομικό πλαίσιο

2. Ως γνωστόν, για να συμβάλει στη δημιουργία ενός «καθεστώτος που να εξασφαλίζει ανόθευτο ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς» (άρθρο 3, στοιχείο στ', της Συνθήκης ΕΟΚ, στη συνέχεια, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 3, στοιχείο ζ', της Συνθήκης ΕΚ, νυν άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', ΕΚ), ο κανονισμός (ΕΟΚ) 4064/89 του Συμβουλίου [2] έχει καθιερώσει έλεγχο των συγκεντρώσεων με κοινοτικές διαστάσεις [3]. Προς τούτο, ο κανονισμός ορίζει ειδικότερα ότι οι συγκεντρώσεις αυτές πρέπει να ανακοινώνονται προηγουμένως στην Επιτροπή, η οποία καλείται να αξιολογεί το συμβατό με την κοινή αγορά.

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού διευκρινίζει ότι κατά την αξιολόγηση αυτή «η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη:

α) την ανάγκη διατήρησης και ανάπτυξης ουσιαστικού ανταγωνισμού μέσα στην

2 — Κανονισμός της 21ης Δεκεμβρίου 1989 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 395, σ. 1), όπως έχει διορθωθεί (ΕΕ 1990, L 257, σ. 13) (στο εξής και κανονισμός ή κανονισμός περί των συγκεντρώσεων). Ο κανονισμός 4064/89 τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1310/97 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1997 (ΕΕ L 180, σ. 1).

3 — Το άρθρο 3 του κανονισμού διευκρινίζει τι νοείται ως «συγκέντρωση», ενώ το άρθρο 1, παράγραφοι 2 και 3, διευκρινίζει πότε μια πράξη συγκεντρώσεως έχει «κοινοτικές διαστάσεις».

κοινή αγορά με γνώμονα, μεταξύ άλλων, τη διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών και τον πραγματικό ή δυνητικό ανταγωνισμό εκ μέρους κοινοτικών και μη επιχειρήσεων·

β) τη θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και τη χρηματική και οικονομική δύναμή τους, τις δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών, την πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, την ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων κατά την είσοδο, την εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών καθώς και την εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, εφόσον η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό».

4. Στις επόμενες παραγράφους του άρθρου 2 ορίζεται:

— αφενός, ότι οι «συγκεντρώσεις που δεν δημιουργούν ούτε ενισχύουν δεσπόζουσα θέση, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται σε μεγάλο βαθμό ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, πρέπει να κηρύσσονται συμβατές με την κοινή αγορά» (παράγραφος 2)·

— και, αφετέρου, ότι οι «συγκεντρώσεις που δημιουργούν ή ενισχύουν δεσπόζουσα θέση, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται σε σημαντικό βαθμό ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, πρέπει να κηρύσσονται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά» (παράγραφος 3).

II — Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία

Η συγκέντρωση που ανακοινώθηκε και η διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής

5. Από την περιγραφή των πραγματικών περιστατικών που περιέχεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτουν, κατά το μέρος που έχει σημασία εν προκειμένω, τα εξής:

«9 Στις 27 Μαρτίου 2001, η Tetra Laval SA, ιδιωτική εταιρία γαλλικού δικαίου, την οποία κατέχει πλήρως η Tetra Laval

BV, εταιρία χρηματοδοτήσεως ανήκουσα στον όμιλο Tetra Laval (στο εξής: "Tetra" ή "προσφεύγουσα"), ανήγγειλε για λογαριασμό της τελευταίας αυτής εταιρίας δημόσια προσφορά αγοράς για όλες τις κυκλοφορούσες μετοχές της Sidel SA, επιχειρήσεως εισηγμένης στο χρηματιστήριο στη Γαλλία. Η εταιρία Tetra Laval SA απέκτησε την ίδια ημέρα το 9,75 % σχεδόν του κεφαλαίου της Sidel από την Azeo (5,56 %) και από τη διοίκηση της Sidel (4,19 %).

[...]

11 Κατόπιν της προσφοράς αυτής, η Tetra απέκτησε το 81,3 % σχεδόν των κυκλοφορουσών μετοχών της Sidel. Μετά το πέρας της προσφοράς αυτής, η προσφεύγουσα απέκτησε ορισμένες πρόσθετες μετοχές, οπότε —επί του παρόντος— κατέχει το 95,20 % σχεδόν των μετοχών και το 95,93 % των δικαιωμάτων ψήφου της Sidel.

12 Η Tetra περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την επιχείρηση Tetra Pak που ασκεί κυρίως δραστηριότητα στον τομέα των συσκευασιών σε κουτιά από χαρτόνι για τα ρευστά είδη διατροφής, τομέα στον οποίο η Tetra Pak είναι η προεξέχουσα επιχείρηση παγκοσμίως. Η Tetra ασκεί επίσης πιο περιορισμένες δραστηριότητες στον τομέα των συσκευασιών από πλαστικά υλικά, κυρίως ως «μετατροπέας» (δραστηριότητα που συνίσταται στην κατασκευή και προμήθεια κενών συσκευασιών σε παραγωγούς που πραγματοποιούν οι ίδιοι την πλήρωση), ειδικότερα στον τομέα των συσκευασιών από πολυαιθυλένιο υψηλής πυκνότητας (στο εξής: PEHD).

13 Η Sidel ασκεί δραστηριότητες σχεδιασμού και παραγωγής εξοπλισμών και συστημάτων συσκευασίας, και ειδικότερα, των μηχανών μορφοποιήσεως με φύσημα-τάνυση που αποκαλούνται «Stretch Blow Moulding» (στο εξής: μηχανές SBM) που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή φιαλών από τερεφθαλικό πολυαιθυλένιο (στο εξής: PET). Η Sidel κατέχει κορυφαία θέση παγκοσμίως στην παραγωγή και προμήθεια μηχανών SBM. Ασκεί επίσης δραστηριότητες στην τεχνική της επεξεργασίας μη διαπερατότητας, που αποσκοπεί στο να καθιστά το PET συμβατό με τα προϊόντα που είναι ευαίσθητα στον αέρα και στο φως, και στον τομέα των μηχανών πληρώσεως φιαλών από PET καθώς και, σε μικρότερο βαθμό, από PEHD.

14 Στις 18 Μαΐου 2001, γνωστοποιήθηκαν στην Επιτροπή οι συναλλαγές κατόπιν των οποίων η Tetra απέκτησε τη συμμετοχή της στη Sidel.

15 Οι διάδικοι συνομολογούν ότι οι συναλλαγές (στο εξής: συγκέντρωση ή κοινοποιηθείσα πράξη) συνιστούν κτήση υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονι-

σμού και η συγκέντρωση αυτή έχει κοινοτική διάσταση υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, του κανονισμού.

16 Στις 5 Ιουλίου 2001, η Επιτροπή, αφού έκρινε ότι η συγκέντρωση δημιουργούσε σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό της με την κοινή αγορά και τη συμφωνία για τον Οικονομικό Ευρωπαϊκό Χώρο (ΕΟΧ), αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία εμπεριστατωμένης εξετάσεως του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού.

[...]

19 Στις 25 Σεπτεμβρίου 2001, η προσφεύγουσα πρότεινε την ανάληψη διαφόρων δεσμεύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού, για να επανορθώσει τα προβλήματα ανταγωνισμού που αναφέρονταν στην πρώτη ανακοίνωση αιτιάσεων.

[...]

21 Στις 9 Οκτωβρίου 2001, η προσφεύγουσα υπέβαλε μια νέα σειρά πάγιων δεσμεύσεων (στο εξής: δεσμεύσεις) που αντικαθιστούν τις δεσμεύσεις της 25ης Σεπτεμβρίου 2001.

[...]

24 Με απόφαση της 30ής Οκτωβρίου 2001 [C(2001) 3345 τελικό (υπόθεση COMP/M.2416 — Tetra Laval/Sidel), στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση], η Επιτροπή έκρινε την κοινοποιηθείσα πράξη ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και τη λειτουργία του ΕΟΧ, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού.

[...]

26 Η Επιτροπή, κατόπιν των συμπερασμάτων στα οποία κατέληξε με την προσβαλλομένη απόφαση και κατόπιν χωριστής διοικητικής διαδικασίας που κινήθηκε μετά τη διαβίβαση κοινοποιήσεως αιτιάσεων στην Tetra στις 19 Νοεμβρίου 2001, εξέδωσε, στις 30 Ιανουαρίου 2002, απόφαση εκθέτουσα τα μέτρα που είναι αναγκαία προκειμένου να αποκατασταθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού (απόφαση COMP/M.2416 — Tetra Laval/Sidel).»

Η προσβληθείσα απόφαση της Επιτροπής

6. Περιοριζόμενος στα ουσιώδη χωρία της και επιφυλασσόμενος να εξετάσω λεπτομερέστερα ορισμένες πτυχές ιδιαίτερης σημα-

σίας για την παρούσα υπόθεση, θα ανασυνθέσω την προσβληθείσα ενώπιον του Πρωτοδικείου απόφαση της Επιτροπής (στο εξής: επίμαχη απόφαση) ως ακολούθως.

7. Μετά από μια γενική περιγραφή του κλάδου συσκευασίας ρευστών ειδών διατροφής, η Επιτροπή εξέτασε τις σχετικές αγορές προϊόντος αρχίζοντας με την αξιολόγηση της δυνατότητας υποκαταστάσεως που υφίσταται μεταξύ των διαφόρων υλικών συσκευασίας και, επομένως, μεταξύ των διαφόρων συστημάτων συσκευασίας.

8. Στο πλαίσιο της αναλύσεως αυτής, θεώρησε χρήσιμο να προβεί σε «κατάτμηση με γνώμονα την τελική χρήση», δηλαδή να αξιολογήσει τη δυνατότητα υποκαταστάσεως των διαφόρων υλικών και συστημάτων συσκευασίας όσον αφορά το προς συσκευασία ρευστό είδος [4]. Έτσι, λαμβανομένου υπόψη ότι η Tetra και η Sidel δρούσαν κυρίως σε τμήματα της συσκευασίας από χαρτόνι και PET, η Επιτροπή έστρεψε την ανάλυσή της στα ποτά που μπορούν να συσκευαστούν με τα δύο αυτά υλικά (στα λεγόμενα «κοινά» ή «ευαίσθητα» προϊόντα), δηλαδή «στα ρευστά γαλακτοκομικά προϊόντα» (που η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αποκαλεί και ΡΓΠ [5]), στους «φρουτοχυμούς» και στο «νέκταρ φρούτων» (που στην επίμαχη απόφαση και στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αποκαλούνται απλώς χυμοί), στα «με άρωμα φρούτων μη αεριούχα ποτά» (που στην επίμαχη απόφαση αποκαλούνται απλώς ποτά από φρούτα ή αρωματισμένα ποτά και στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση BPF) και στα «έτοιμα για κατανάλωση ποτά με βάση το τσάι ή τον καφέ» (που στην επίμαχη απόφαση αποκαλούνται ροφήματα τσαγιού ή καφέ και στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αφεψήματα τσαγιού ή καφέ) [6].

9. Η Επιτροπή άρχισε την εξέταση της σχέσεως των δύο υλικών υπογραμμίζοντας ότι, μολονότι «χρησιμοποιούνται εκ παραδόσεως για τη συσκευασία διαφόρων ποτών» [7], το «PET είναι κατάλληλο υλικό για τη συσκευασία όλων των προϊόντων που εκ παραδόσεως συσκευάζονται σε κουτιά από χαρτόνι» [8]. Μετά μακρά ανάλυση και ειδικότερα υπό «το πρίσμα των πρόσφατων και μελλοντικών τεχνολογικών εξελίξεων, καθώς και των σχετικών με το κόστος και την εμπορία εκτιμήσεων», η Επιτροπή συνήγαγε ότι «η χρήση PET στα κοινά τμήματα προϊόντος θα αυξηθεί σημαντικά την επόμενη πενταετία» [9].

10. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εξέθεσε ότι, «καίτοι η υποκατάσταση μεταξύ των δύο συστημάτων δεν έχει προς το παρόν την απαραίτητη αποτελεσματικότητα και αμεσότητα που απαιτείται για τους σκοπούς του ορισμού της αγοράς (ήτοι είναι αδύναμα

4 — Βλ., ειδικότερα, τις αιτιολογικές σκέψεις 40 και 44 της επίμαχης αποφάσεως.

5 — Σ.τ.Μ.: η υποσημείωση αυτή αφορά μόνο την ιταλική γλώσσα.

6 — Βλ. ειδικότερα τις αιτιολογικές σκέψεις 12 και 45 της επίμαχης αποφάσεως.

7 — Η αιτιολογική σκέψη 55 διευκρινίζει ότι το «PET και τα κουτιά από χαρτόνι χρησιμοποιούνται εκ παραδόσεως για τη συσκευασία διάφορων ποτών. Αυτό οφείλεται κυρίως στα διαφορετικά υλικά χαρακτηριστικά αυτών των λύσεων συσκευασίας. Τα κουτιά από χαρτόνι είναι αδιαφανή και ως εκ τούτου κατάλληλα για ευαίσθητα στο οξυγόνο και το φως προϊόντα αλλά δεν έχουν αντοχή στην προσθήκη ανθρακικού. Το PET είναι διαφανές και έχει αντοχή στην προσθήκη ανθρακικού αλλά εκ παραδόσεως είναι λιγότερο κατάλληλο για ευαίσθητα στο οξυγόνο και το φως προϊόντα. Αποτέλεσμα αυτού, τα κουτιά από χαρτόνι χρησιμοποιούνται κυρίως για ΡΓΠ (κυρίως άσπρο γάλα) και χυμούς ενώ το PET χρησιμοποιείται κυρίως για τα νερά (μη ανθρακούχα και μεταλλικά) και τα αεριούχα μη αλκοολούχα ποτά».

8 — Αιτιολογική σκέψη 57.

9 — Αιτιολογική σκέψη 103.

υποκατάστατα), αυτό μπορεί να αλλάξει στο μέλλον». Επίσης, συνήγαγε ότι, «δεδομένων της παρουσίας τους στον ίδιο τομέα συσκευασίας ρευστών ειδών διατροφής, των κοινών τμημάτων προϊόντος, της πελατειακής βάσης και της αυξανόμενης χρήσης της ασηπτικής τεχνολογίας, τα δύο συστήματα συσκευασίας ανήκουν σε δύο πολύ στενά γειτνιάζουσες αγορές» [10].

11. Κατόπιν αυτών, η Επιτροπή θεώρησε ότι «πρέπει να αναλυθεί κατά πόσον υπάρχουν ξεχωριστές σχετικές αγορές προϊόντος για ειδικό εξοπλισμό στο πλαίσιο κάθε συστήματος συσκευασίας» [11].

12. Από την ανάλυση αυτή σχετικά με τα συστήματα συσκευασίας από PET [12] η Επιτροπή συνήγαγε: i) ότι «οι μηχανές SBM υψηλής παραγωγικής ικανότητας αποτελούν ξεχωριστή αγορά από τις μηχανές SBM χαμηλής παραγωγικής ικανότητας» και ότι, υπό «το πρίσμα των ειδικών χαρακτηριστικών των "ευαίσθητων" προϊόντων και της ικανότητας διακρίσεων ως προς τις τιμές», υφίστανται «ξεχωριστές αγορές [...] για κάθε διακεκριμένη ομάδα καταναλωτών βάσει της τελικής χρήσης ειδικότερα στα τέσσερα τμήματα "ευαίσθητων" ποτών» [13], ii) ότι οι διάφορες «τεχνολογίες φραγμού για το PET αποτελούν μέρος της ίδιας αγοράς προϊόντος» [14], iii) ότι υπάρχουν «δύο διακεκριμένες αγορές προϊόντος για τις μηχανές ασηπτικής πληρώσεως PET και τις μηχανές μη ασηπτικής πληρώσεως PET» [15] και iv) ότι «τα προμορφώματα [για το PET] αποτελούν διακεκριμένη αγορά προϊόντος» [16].

13. Αντιθέτως, όσον αφορά τα συστήματα συσκευασίας από χαρτόνι, η Επιτροπή συνήγαγε «ότι υπάρχουν τέσσερις διακεκριμένες αγορές προϊόντος: μηχανές ασηπτικής συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι, ασηπτικά κουτιά από χαρτόνι, μηχανές μη

10 — Αιτιολογική σκέψη 163.

11 — Αιτιολογική σκέψη 164.

12 — Όσον αφορά τα συστήματα αυτά, πρέπει να υπομνησθεί ότι «[η] συσκευασία ρευστών ειδών διατροφής σε φιάλες PET απαιτεί συνδυασμό διαφορετικών μηχανών και, όπου απαιτείται, τεχνολογία φραγμού [για να γίνει το PET συμβατό με προϊόντα ευαίσθητα στο οξυγόνο και στο φως]. Υπάρχουν τρία διαφορετικά στάδια στη διαδικασία συσκευασίας: α) παραγωγή πλαστικών προμορφωμάτων, οι σωλήνες προ σειράς που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή φιαλών PET· β) παραγωγή κενών φιαλών PET που χρησιμοποιούν τα πλαστικά προμορφώματα σε ειδικές μηχανές διαμόρφωσης με τάνυση και γ) πλήρωση των έτοιμων φιαλών PET με το ρευστό προϊόν μέσω μηχανής πληρώσεως ειδικών χρήσεων» (αιτιολογική σκέψη 20 της επίμαχης αποφάσεως). Στα συστήματα συσκευασίας από PET, τα «ρευστά προϊόντα συσκευάζονται με δύο βασικούς τρόπους: στις εγκαταστάσεις της εταιρίας από τους ίδιους τους παραγωγούς των ρευστών προϊόντων και από τις καλούμενες εταιρίες συσκευασίας για λογαριασμό τρίτων. Η συσκευασία στις εγκαταστάσεις της εταιρίας απαιτεί την αγορά εξοπλισμού συσκευασίας και την εγκατάσταση παραγωγικών γραμμών συσκευασίας στις εγκαταστάσεις της εταιρίας παραγωγής ποτών. Αντιθέτως, οι εταιρίες συσκευασίας για λογαριασμό τρίτων παράγουν κενές συσκευασίες που είτε πληρούνται στη συνέχεια από εταιρίες πληρώσεως είτε πωλούνται σε εταιρίες για πλήρωση στις εγκαταστάσεις της εταιρίας» (αιτιολογική σκέψη 15 της επίμαχης αποφάσεως).

13 — Αιτιολογική σκέψη 188.

14 — Αιτιολογική σκέψη 199. Εν προκειμένω, θα υπενθυμίσω ότι, «[γ]ια ευαίσθητα στο οξυγόνο προϊόντα (όπως χυμοί, μπίρα), απαιτούνται βελτιωμένες ιδιότητες αεροφραγής των φιαλών PET. [...] Για να βελτιωθούν οι ιδιότητες φραγμού του PET εφαρμόζεται μία τεχνολογία φραγμού στο τυποποιημένο PET. [...] Για τα ευαίσθητα στο φως προϊόντα όπως το άσπρο γάλα UHT πρέπει να προστεθεί φωτοφράκτης» (αιτιολογικές σκέψεις 22 έως 24 της επίμαχης αποφάσεως).

15 — Αιτιολογική σκέψη 204. Εν προκειμένω, θα υπενθυμίσω ότι «[μ]ηχανές μη ασηπτικής πληρώσεως PET χρησιμοποιούνται εν γένει για αεριούχα ποτά, μεταλλικά νερά, βρώσιμα έλαια και νωπό γάλα. Οι μηχανές ασηπτικής πληρώσεως PET χρησιμοποιούνται για χυμούς σε θερμοκρασία περιβάλλοντος, μη ανθρακούχα ποτά από φρούτα ή αρωματισμένα, έτοιμα προς κατανάλωση ροφήματα τσαγιού και καφέ και ρευστά γαλακτοκομικά προϊόντα» (αιτιολογική σκέψη 21 της επίμαχης αποφάσεως).

16 — Αιτιολογική σκέψη 206.

ασηπτικής συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι και μη ασηπτικά κουτιά από χαρτόνι» [17].

14. Μετά τις διευκρινίσεις αυτές ως προς τις σχετικές αγορές προϊόντος, η Επιτροπή εξέτασε εν τάχει τις γεωγραφικές διαστάσεις των αγορών αυτών και συνήγαγε ότι για τις αγορές αυτές «η σχετική γεωγραφική αγορά είναι ο ΕΟΧ» [18].

15. Στη συνέχεια, ερχόμενη στην εξέταση των συνεπειών της ανακοινωθείσας συγκεντρώσεως για τον ανταγωνισμό, η Επιτροπή άρχισε με τη διαπίστωση ότι πριν από τη συγκέντρωση αυτή η Tetra είχε ήδη «δεσπόζουσα θέση στην αγορά μηχανών και χαρτονένιων κουτιών ασηπτικής συσκευασίας και ηγετική θέση στην αγορά μηχανών και χαρτονένιων κουτιών μη ασηπτικής συσκευασίας» και ότι «κατέχει επίσης δεσπόζουσα θέση στην αγορά συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι συνολικά» [19]. Αντιθέτως, πριν από την ανακοινωθείσα συγκέντρωση η Sidel είχε «ηγετική θέση στην αγορά μηχανών SBM υψηλής και χαμηλής παραγωγικής ικανότητας σε όλα τα τμήματα τελικής χρήσης και ισχυρή θέση στην αγορά άλλου εξοπλισμού συσκευασίας PET, ειδικότερα σε μηχανές ασηπτικής συσκευασίας, συμπληρωματικό εξοπλισμό και συναφείς υπηρεσίες» [20].

16. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξέτασε αν η συγκέντρωση που ανακοινώθηκε συνεπάγεται τη δημιουργία ή την ενίσχυση μιας ή περισσοτέρων δεσποζουσών θέσεων υπό την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού περί των συγκεντρώσεων.

17. Εν προκειμένω, η Επιτροπή διαπίστωσε κατ' αρχάς ότι «[η] προτεινόμενη πράξη έχει άμεσες οριζόντιες επιπτώσεις καθώς αμφότερα τα μέρη δραστηριοποιούνται σε τρεις διακεκριμένες αγορές προϊόντος: μηχανές SBM (χαμηλής παραγωγικής ικανότητας)· τεχνολογία φραγμού και μηχανές ασηπτικής πληρώσεως PET». Κατά την Επιτροπή, «η ήδη ισχυρή θέση της Sidel ενισχύεται άμεσα περαιτέρω μέσω της συγκέντρωσης» [21].

18. Ειδικότερα, όσον αφορά τα «οριζόντια αποτελέσματα» της συγκεντρώσεως, η Επιτροπή συνήγαγε: i) «ότι η αγορά χαμηλής

17 — Αιτιολογική σκέψη 209. Όσον αφορά τα συστήματα αυτά, πρέπει να υπενθυμίσω ότι, «[α]ντίθετα προς το PET με τα ξεχωριστά στάδια παραγωγής (προμορφώματα, κενές φιάλες, πλήρωση), η δραστηριότητα συσκευασίας ρευστών ειδών διατροφής σε κουτιά από χαρτόνι είναι μια ολοκληρωμένη δραστηριότητα διαμόρφωσης, πληρώσεως και σφράγισης [...]. Όλες αυτές οι ενέργειες πραγματοποιούνται σε μια μηχανή συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι στο εργοστάσιο της εταιρίας παραγωγής ποτών. Υπάρχουν διαφορετικές μηχανές για ασηπτικά και μη ασηπτικά κουτιά από χαρτόνι και η διάκριση μεταξύ ασηπτικής και μη ασηπτικής συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι γίνεται καθ' όλη τη διαδικασία συσκευασίας» (αιτιολογική σκέψη 28 της επίμαχης αποφάσεως).

18 — Αιτιολογική σκέψη 212.

19 — Αιτιολογική σκέψη 231.

20 — Αιτιολογική σκέψη 259.

21 — Αιτιολογική σκέψη 263.

παραγωγικής ικανότητας θα καταστεί πιο συγκεντρωτική ως αποτέλεσμα της πράξης» και ότι η «Tetra/Sidel θα κατέχει ασυγκρίτως ηγετική θέση σε ολόκληρο το φάσμα μηχανών SBM από τις απλούστερες μηχανές χαμηλής παραγωγικής ικανότητας μέχρι τις μηχανές υψηλότερης παραγωγικής ικανότητας και πιο προηγμένες από τεχνολογική άποψη» [22]. ii) «ότι ο συνδυασμός [των τεχνολογιών] των μερών θα ενισχύσει σημαντικά τη θέση της νέας οντότητας στην αγορά τεχνολογίας φραγμού», αν και «όχι στον βαθμό που να δημιουργείται δεσπόζουσα θέση» [23] και iii) «ότι η νέα οντότητα θα έχει ισχυρή θέση στην αγορά μηχανών ασηπτικής πληρώσεως PET» [24].

19. Η Επιτροπή εξέτασε στη συνέχεια τα «κάθετα αποτελέσματα» της συγκεντρώσεως και διαπίστωσε ότι η συγκέντρωση αυτή «θα οδηγήσει στην κάθετη ολοκλήρωση της Tetra/Sidel σε τρία συστήματα συσκευασίας: κουτιά από χαρτόνι, HDPE και PET». Τούτο θα «δημιουργήσει σύγκρουση οδών διάθεσης στην αγορά με τις ανεξάρτητες εταιρίες συσκευασίας για λογαριασμό τρίτων με πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό». Ωστόσο, η Επιτροπή δεν απέκλεισε «ότι αυτές οι κάθετες ανησυχίες θα οδηγήσουν, καθαυτές, στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης για τον εξοπλισμό ή τα προμορφώματα PET» [25].

20. Μετά τα προεκτεθέντα όσον αφορά τα «οριζόντια» και «κάθετα» αποτελέσματα της συγκεντρώσεως, η Επιτροπή εξέτασε τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα που ενδέχεται να έχει το γεγονός ότι η οντότητα που θα προκύψει από τη συγκέντρωση εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων θα έχει ισχυρή θέση σε γειτνιάζουσες αγορές, όπως αυτές του χαρτονιού και του εξοπλισμού συσκευασίας από χαρτόνι ή PET. Κατά την Επιτροπή, η εξέταση αυτή ήταν ιδιαιτέρως αναγκαία λόγω της στενής σχέσεως των διαφόρων αγορών η οποία οφειλόταν στο ότι «το PET αποτελεί ήδη σημαντική εναλλακτική, καθώς επίσης και συμπληρωματική, συσκευασία σε σχέση με τα κουτιά από χαρτόνι στις αγορές "ευαίσθητου" προϊόντος και θα γίνεται ολοένα σημαντικότερο» [26].

21. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξέτασε πρώτα αν η οντότητα που θα προκύψει από τη συγκέντρωση αυτή θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει την κυριαρχία της στο χαρτόνι ως μοχλό για να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση στις αγορές εξοπλισμού συσκευασίας από PET (στο εξής, η πρακτική αυτή θα αποκαλείται: χρησιμοποίηση «μοχλού»). Εν προκειμένω, μετά από μακρά ανάλυση συνήγαγε «ότι, συνδυάζοντας τη δεσπόζουσα εταιρία συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι, την Tetra, και την ηγετική εταιρία εξοπλισμού συσκευασίας σε PET, τη Sidel, η προτεινόμενη πράξη δημιουργεί μία δομή αγοράς που θα παρέχει στη νέα οντότητα τα κίνητρα και τα μέσα για να μετατρέψει την ηγετική της θέση στον εξοπλισμό συσκευασίας σε PET, ιδίως στις μηχανές SBM

22 — Αιτιολογικές σκέψεις 269 και 270.

23 — Αιτιολογική σκέψη 282.

24 — Αιτιολογική σκέψη 290.

25 — Αιτιολογική σκέψη 324.

26 — Αιτιολογική σκέψη 337.

(χαμηλή και υψηλή παραγωγική ικανότητα) που χρησιμοποιούνται για τα τμήματα "ευαίσθητου" προϊόντος, σε δεσπόζουσα θέση. Αυτό πιθανόν να βελτιώσει τη θέση της νέας οντότητας και να έχει αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στη συνολική αγορά μηχανών SBM» [27].

22. Στη συνέχεια, η Επιτροπή εξέτασε τις συνέπειες που η ανακοινωθείσα συγκέντρωση θα μπορέσει να έχει για τη δεσπόζουσα θέση της Tetra στο χαρτόνι. Εν προκειμένω, λαμβανομένου υπόψη «ότι τα συστήματα συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι και σε PET αποτελούν [...] στενά γειτνιάζουσες αγορές προϊόντος που ασκούν μεταξύ τους κάποιες ανταγωνιστικές πιέσεις», συνήγαγε ότι με την κατάργηση της όλο και μεγαλύτερης πηγής ανταγωνιστικών πιέσεων την οποία αποτελεί η Sidel «ενισχύεται η θέση της Tetra στην αγορά συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι» [28].

23. Τέλος, η Επιτροπή εξέτασε αν η κυριαρχία της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση στον τομέα των εξοπλισμών συσκευασίας από χαρτόνι και PET θα οδηγήσει σε περαιτέρω ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεώς της. Εν προκειμένω, η Επιτροπή θεώρησε «πιθανόν ότι, μέσω της συγκέντρωσης, η θέση της νέας οντότητας στους τομείς τελικής χρήσης των "ευαίσθητων" προϊόντων θα περιθωριοποιήσει τους ανταγωνιστές και θα δημιουργήσει φραγμούς εισόδου, ενισχύοντας τοιουτοτρόπως τη δεσπόζουσα θέση στις σχετικές αγορές εξοπλισμού συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι και εξοπλισμού συσκευασίας σε PET, ιδίως όσον αφορά τις μηχανές SBM που χρησιμοποιούνται για "ευαίσθητα" προϊόντα» [29].

24. Μετά την αξιολόγηση των συνεπειών της ανακοινωθείσας συγκεντρώσεως για τον ανταγωνισμό, η Επιτροπή εξέτασε τις προταθείσες από την Tetra δεσμεύσεις οι οποίες συνίσταντο: i) στην «εκχώρηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Tetra στον τομέα των SBM»· ii) στην «εκχώρηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Tetra στον τομέα των προμορφωμάτων PET»· iii) στη «διατήρηση της Sidel ξεχωριστά από τις εταιρείες TetraPak» και στην «εφαρμογή διορθωτικών μέτρων ως προς τη συμπεριφορά τα οποία έχουν ήδη θεσπισθεί δυνάμει του άρθρου 82 της Συνθήκης» και iv) στη «χορήγηση άδειας για τις μηχανές SBM της Sidel που προορίζονται για πελάτες που συσκευάζουν "ευαίσθητα" προϊόντα και για εταιρίες συσκευασίας για λογαριασμό τρίτων» [30].

25. Ωστόσο, μετά από γρήγορη εξέταση των δεσμεύσεων αυτών, η Επιτροπή θεώρησε ότι «είναι ανεπαρκείς για την εξάλειψη των σημαντικότερων ανησυχιών ως προς τον ανταγωνισμό που προσδιορίστηκαν στις αγορές εξοπλισμού συσκευασίας σε PET και εξοπλισμού συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι», και τούτο καθόσον «[α]μφότερες οι εκχωρήσεις έχουν ελάχιστες συνέπειες για τη θέση της νέας οντότητας»· «[η] άδεια δεν είναι μόνο ανεπαρκής για την εξάλειψη των

27 — Αιτιολογική σκέψη 389.
28 — Αιτιολογικές σκέψεις 397 και 399.
29 — Αιτιολογική σκέψη 408.
30 — Αιτιολογική σκέψη 410.

ανησυχιών ως προς τον ανταγωνισμό [...] αλλά δεν φαίνεται να αποτελεί βιώσιμη επιλογή και μπορεί πράγματι να εισαγάγει πολύπλοκους μηχανισμούς στην αγορά οδηγώντας σε τεχνητή ρύθμιση» και «αμφότερες οι δεσμεύσεις ως προς τη συμπεριφορά θεωρούνται ανεπαρκείς καθαυτές για την αντιμετώπιση των ανησυχιών που προκύπτουν από τη δομή της αγοράς μετά τη συγκέντρωση» [31].

Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

26. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνήγαγε «ότι, δεδομένης τόσο της έλλειψης βιωσιμότητας των προτεινόμενων δεσμεύσεων όσο και της συνολικής ανεπάρκειάς τους για την αντιμετώπιση των ανησυχιών ως προς τον ανταγωνισμό που προκαλεί η παρούσα πράξη, οι προτεινόμενες δεσμεύσεις δεν επαρκούν για την εξάλειψη των ανησυχιών που επισημάνθηκαν ως προς τον ανταγωνισμό και έτσι δεν μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για τη λήψη απόφασης έγκρισης» [32].

27. Υπό το φως όσων συνοψίστηκαν πιο πάνω, η Επιτροπή συνήγαγε «ότι η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση δημιουργεί δεσπόζουσα θέση στην αγορά εξοπλισμού συσκευασίας PET, ιδίως των μηχανών SBM που χρησιμοποιούνται για τα τμήματα "ευαίσθητου" προϊόντος, και ενισχύει μια δεσπόζουσα θέση στην αγορά εξοπλισμού ασηπτικής συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι και ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι στον ΕΟΧ» [33]. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, θεωρώντας οι προταθείσες από την Tetra δεσμεύσεις είναι ανεπαρκείς για να λυθούν τα προβλήματα αυτά, κήρυξε τη συγκέντρωση «ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της Συμφωνίας ΕΟΧ» [34].

28. Με προσφυγή που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 15 Ιανουαρίου 2002, η Tetra προσέβαλε την απόφαση της Επιτροπής. Με απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2002, το Πρωτοδικείο δέχθηκε την προσφυγή και ακύρωσε την προσβληθείσα απόφαση.

29. Περιοριζόμενος, και εδώ, στα ουσιώδη χωρία και επιφυλασσόμενος να εξετάσω λεπτομερέστερα ορισμένες πτυχές, θα συνοψίσω την απόφαση του Πρωτοδικείου ως ακολούθως.

30. Έχοντας απορρίψει τον λόγο ακυρώσεως με τον οποίο προβαλλόταν «προσβολή του

31 — Αιτιολογική σκέψη 424.
32 — Αιτιολογική σκέψη 451.
33 — Αιτιολογική σκέψη 452.
34 — Άρθρο 1 του διατακτικού.

δικαιώματος προσβάσεως στον φάκελο» [35], το Πρωτοδικείο —κατά το μέρος που μας αφορά πιο άμεσα— στάθηκε: i) στον λόγο ακυρώσεως με τον οποίο προβαλλόταν «έλλειψη αντιθέτων προς τον ανταγωνισμό οριζοντίων και καθέτων αποτελεσμάτων της τροποποιηθείσας συγκεντρώσεως» [36] και ii) σε εκείνον με τον οποίο προβαλλόταν «μη ύπαρξη προβλέψιμων αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συνεπειών της συγκεντρώσεως εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων».

31. Όσον αφορά τους ισχυρισμούς περί των «οριζοντίων» και «καθέτων» αποτελεσμάτων της συγκεντρώσεως, το Πρωτοδικείο άρχισε με τη διαπίστωση «ότι, μολονότι η Επιτροπή δεν στηρίζει την προσβαλλομένη απόφαση σ' αυτά τα οριζόντια και κάθετα αποτελέσματα, τα έλαβε εντούτοις υπόψη για να υποστηρίξει ότι η τροποποιηθείσα συγκέντρωση πρέπει να απαγορευθεί» [37].

32. Μετά τη διευκρίνιση αυτή, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι, λαμβανομένων υπόψη των δεσμεύσεων που είχε προτείνει η Tetra, «τα δυσμενή οριζόντια αποτελέσματα της συγκεντρώσεως, που αναφέρει η Επιτροπή στην προσβαλλομένη απόφαση, είναι μόνον ελάχιστα, αν όχι σχεδόν ανύπαρκτα, επί των διαφόρων σχετικών αγορών εξοπλισμών συσκευασίας σε PET». Πάνω σε αυτή τη βάση συνήγαγε «ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, καθόσον στηρίζεται στα οριζόντια αποτελέσματα της τροποποιηθείσας συγκεντρώσεως για να καταλήξει ότι δημιουργείται δεσπόζουσα θέση επί των εν λόγω αγορών PET υπέρ της νέας οντότητας μέσω της χρησιμοποιήσεως "μοχλού"» [38].

33. Ομοίως, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι «δεν αποδείχθηκε ότι η τροποποιηθείσα συγκέντρωση συνεπάγεται σημαντικά ή τουλάχιστον ουσιώδη κάθετα αποτελέσματα επί των σχετικών αγορών εξοπλισμών συσκευασίας σε PET». Υπό τις συνθήκες αυτές, έκρινε ότι «επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, καθόσον στηρίζεται στα κάθετα αποτελέσματα της τροποποιηθείσας συγκεντρώσεως για να καταλήξει ότι δημιουργείται δεσπόζουσα θέση επί των εν λόγω αγορών PET υπέρ της νέας οντότητας μέσω της χρησιμοποιήσεως "μοχλού"» [39].

34. Ωστόσο, κατά το Πρωτοδικείο, «οι πρόδηλες πλάνες εκτιμήσεως» στις οποίες η Επιτροπή υπέπεσε «στηριζόμενη στα οριζόντια και κάθετα αποτελέσματα της τροποποιηθείσας συγκεντρώσεως, για να υποστηρίξει την ανάλυσή της σχετικά με τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως στις σχετικές αγορές PET» «δεν συνεπάγονται την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως,

35 — Σκέψεις 83 έως 118.

36 — Ως «τροποποιηθείσα συγκέντρωση» το Πρωτοδικείο εννοεί τη «συγκέντρωση όπως τροποποιήθηκε με τις αναλήψεις δεσμεύσεων» (σκέψη 81).

37 — Σκέψη 124.

38 — Σκέψη 132.

39 — Σκέψη 140.

εφόσον οι συνέπειες της συγκεντρώσεως εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων που προέβαλε η Επιτροπή μπορεί να αρκούν, καθαυτές, για να δικαιολογήσουν την εν λόγω απόφαση» [40].

35. Φθάνοντας στον λόγο ακυρώσεως με τον οποίο προβαλλόταν «μη ύπαρξη προβλέψιμων αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συνεπειών της συγκεντρώσεως εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων», το Πρωτοδικείο εξέτασε «διαδοχικά [τους] τρεις πυλώνες της συλλογιστικής της Επιτροπής σχετικά με τη χρησιμοποίηση "μοχλού", την εξάλειψη του δυνητικού ανταγωνισμού και το γενικό αποτέλεσμα της ενισχύσεως της ανταγωνιστικής θέσεως της νέας οντότητας» [41].

36. Αρχίζοντας με τον πρώτο από τους «πυλώνες» αυτούς, το Πρωτοδικείο σημείωσε κατ' αρχάς ότι, όπως αναγνώρισε η ίδια η Επιτροπή, «η χρησιμοποίηση "μοχλού" από την Tetra κυρίως μέσω της συμπεριφοράς που εκτέθηκε [στην επίμαχη απόφαση [42]] μπορεί να συνιστά κατάχρηση προϋφιστάμενης δεσπόζουσας θέσεως την οποία κατέχει η Tetra στις αγορές ασηπτικής συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι» [43]. Στην κατάσταση αυτή, κατά το Πρωτοδικείο, η Επιτροπή έπρεπε «να εκτιμήσει αν, παρά την απαγόρευση της συμπεριφοράς αυτής, είναι πιθανό ότι η προερχόμενη από την πράξη οντότητα θα έχει τέτοια συμπεριφορά ή αν, αντιθέτως, ο παράνομος χαρακτήρας της συμπεριφοράς και/ή ο κίνδυνος αποκαλύψεως της συμπεριφοράς αυτής καθιστά ελάχιστα πιθανή τη στρατηγική αυτή. Στο πλαίσιο της εκτιμήσεως αυτής, μολονότι είναι πρόσφορο να λαμβάνονται υπόψη οι παροτρύνσεις για την υιοθέτηση αντιθέτων προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορών, όπως εν προκειμένω η συμπεριφορά της Tetra λόγω των προβλέψιμων εμπορικών πλεονεκτημάτων επί των αγορών εξοπλισμών PET [...], η Επιτροπή υποχρεούται επίσης να εξετάζει σε ποιο μέτρο οι εν λόγω παροτρύνσεις θα μειωθούν, αν όχι εξαλειφθούν, λόγω του μη σύννομου χαρακτήρα της εν λόγω συμπεριφοράς, της πιθανότητας αποκαλύψεώς της, της διώξεώς της από τις αρμόδιες αρχές, τόσο σε κοινοτικό επίπεδο όσο και σε εθνικό, και των οικονομικών κυρώσεων που μπορεί να προκύψουν» [44].

37. Επομένως, κρίνοντας ότι «η Επιτροπή δεν πραγματοποίησε τέτοια εκτίμηση στην προσβαλλομένη απόφαση», το Πρωτοδικείο είπε ότι, εφόσον «η εκτίμηση της Επιτροπής βασίζεται στη δυνατότητα, ή μάλλον στην πιθανότητα, να υιοθετήσει η Tetra τέτοια συμπεριφορά στις αγορές ασηπτικής συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι», δεν πρέπει να γίνουν δεκτά τα συμπεράσματα της Επιτροπής [45].

38. Ομοίως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι «το γεγονός ότι η προσφεύγουσα πρότεινε [...]

40 — Σκέψη 141.

41 — Σκέψη 145.

42 — Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο, συνοψίζοντας το περιεχόμενο της επίμαχης αποφάσεως, παρατήρησε ότι «η χρησιμοποίηση "μοχλού" στις αγορές ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι [...] αντιστοιχεί, πέραν της δυνατότητας που έχει η νέα οντότητα να προσφύγει σε διάφορες πρακτικές που συνίστανται στον συνδυασμό των πωλήσεων εξοπλισμών και αναλώσιμων προϊόντων για τις συσκευασίες σε κουτιά από χαρτόνι με τις πωλήσεις εξοπλισμών συσκευασίας σε PET, περιλαμβανομένης της χρησιμοποιήσεως αναγκαστικών πωλήσεων [...], πρώτον, με τη δυνατότητα της οντότητας αυτής να καθορίζει τιμή αποκλεισμού (predatory pricing [...]), δεύτερον, με πόλεμο τιμών και, τρίτον, με τη χορήγηση εκπτώσεων εμπιστοσύνης» (σκέψη 156).

43 — Σκέψη 158.

44 — Σκέψη 159.

45 — Σκέψη 160.

δεσμεύσεις σχετικά με τη μέλλουσα συμπεριφορά της είναι επίσης ένα στοιχείο το οποίο η Επιτροπή έπρεπε οπωσδήποτε να λάβει υπόψη για να εκτιμήσει αν είναι πιθανό η νέα οντότητα να συμπεριφερθεί κατά τρόπο που θα καθιστά δυνατή τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως σε μία ή περισσότερες από τις σχετικές αγορές εξοπλισμών PET». Ωστόσο, από «την προσβαλλομένη απόφαση δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη τις συνέπειες των δεσμεύσεων αυτών στην ανάλυσή της σχετικά με τη δημιουργία στο μέλλον τέτοιας θέσεως μέσω της προβλεπομένης χρησιμοποιήσεως "μοχλού"» [46].

39. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο συνήγαγε ότι, για «να εξεταστεί αν η Επιτροπή στήριξε τη μακροπρόθεσμη ανάλυσή της για τη δυνατότητα χρησιμοποιήσεως "μοχλού" [...] καθώς και τις συνέπειες της χρησιμοποιήσεως αυτής [...] σε επαρκώς αδιάσειστες αποδείξεις», «πρέπει να ληφθούν υπόψη μόνον οι συμπεριφορές οι οποίες, όπως τουλάχιστον πιθανολογείται, δεν είναι παράνομες» [47].

40. Μετά τη διευκρίνιση αυτή και συνεχίζοντας την ανάλυσή του, το Πρωτοδικείο εκτίμησε ότι «η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι η νέα οντότητα έχει τη δυνατότητα χρησιμοποιήσεως "μοχλού"» [48]. Ειδικότερα, κατά το Πρωτοδικείο, η Επιτροπή «απέδειξε επαρκώς από νομικής απόψεως ότι ο τομέας του PET θα έχει προβλέψιμη ανάπτυξη που θα καταστήσει δυνατή την προβλεπόμενη χρησιμοποίηση "μοχλού"» [49].

41. Ωστόσο, εφόσον από την επίμαχη απόφαση προέκυπτε «ότι η παρότρυνση της νέας οντότητας να χρησιμοποιήσει "μοχλό" εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από το προβλεπόμενο επίπεδο αναπτύξεως των αγορών του PET», το Πρωτοδικείο έκρινε αναγκαίο να εξετάσει αν, όπως ισχυριζόταν η Tetra, «ο προβλέψιμος όγκος των ευαίσθητων προϊόντων που συσκευάζονται σε PET από σήμερα μέχρι το 2005, σε σχέση με τον μελλοντικό συνολικό όγκο των προϊόντων που συσκευάζονται σε PET, καθιστά απίθανη, ή τουλάχιστον μειώνει ουσιωδώς, την εν λόγω παρότρυνση» [50].

42. Από την εξέταση αυτή το Πρωτοδικείο συνήγαγε ότι «οι προβλέψεις αναπτύξεως που ανακοίνωσε η Επιτροπή στην προσβαλλομένη απόφαση όσον αφορά τα PGP και τους χυμούς δεν αποδείχθησαν επαρκώς από νομικής απόψεως. Ασφαλώς, είναι πιθανό να υπάρξει κάποια ανάπτυξη στα τμήματα αυτά, ιδίως για τα προϊόντα υψηλής ποιότητας, αλλά δεν υπάρχουν πειστικές απο-

46 — Σκέψη 161.
47 — Σκέψη 162.
48 — Σκέψη 199.
49 — Σκέψη 195.
50 — Σκέψη 201.

δείξεις ως προς τη σημασία της αναπτύξεως αυτής» [51]. Ωστόσο, κατά το Πρωτοδικείο, λαμβανομένου υπόψη «του γεγονότος ότι η χρήση του PET θα αυξηθεί πιθανώς από τώρα μέχρι το 2005, έστω και με λιγότερο σαφή τρόπο από αυτόν που προέβλεψε η Επιτροπή, δεν μπορεί να αποκλειστεί η παρότρυνση για χρησιμοποίηση "μοχλού"» [52].

43. Κατόπιν των ανωτέρω το Πρωτοδικείο έκρινε ότι πρέπει «να εξεταστούν οι τρόποι με τους οποίους η νέα οντότητα μπορεί να χρησιμοποιήσει "μοχλό"» [53]. Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, περιοριζομένης της αναλύσεως σε εκείνους τους τρόπους «οι οποίοι, κατά πάσα πιθανότητα, δεν αποτελούν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως στις αγορές ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι» [54] και λαμβανομένων υπόψη των δεσμεύσεων που πρότεινε η Tetra, πρέπει να συναχθεί ότι οι δυνατότητες χρησιμοποιήσεως «μοχλού» από τη νέα οντότητα «είναι αρκετά περιορισμένες» [55]. Κατά συνέπεια, τούτο πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την «την εξέταση των προβλέψιμων συνεπειών που θα έχει ενδεχομένως τέτοιου είδους συμπεριφορά της νέας οντότητας» [56].

44. Μετά, στο πλαίσιο της εξετάσεως των συνεπειών αυτών, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι πρέπει «να γίνει διάκριση των διαφόρων αγορών εξοπλισμών PET από τις συγκεκριμένες αγορές μηχανών SBM» [57].

45. Όσον αφορά τις πρώτες, μετά από προσεκτική ανάλυση κάθε επί μέρους αγοράς το Πρωτοδικείο συνήγαγε «ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν παρέχει επαρκώς πειστικά αποδεικτικά στοιχεία ότι, κατόπιν της χρησιμοποιήσεως "μοχλού" από τις αγορές ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι, η νέα οντότητα θα αποκτήσει, από τώρα μέχρι το 2005, δεσπόζουσα θέση στις αγορές της τεχνικής επεξεργασίας μη διαπερατότητας, των μηχανών ασηπτικής και μη ασηπτικής πληρώσεως, των συστημάτων κλεισίματος πλαστικών φιαλών και των βοηθητικών εξοπλισμών» [58].

46. Όσον αφορά τις αγορές μηχανών SBM, πάλι μετά από προσεκτική ανάλυση το Πρωτοδικείο συνήγαγε:

— ότι, «[β]άσει των στοιχείων της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υπέπεσε επομένως σε πλάνη, αφενός, διαπιστώνοντας ότι οι μηχανές SBM

51 — Σκέψη 214. Αντιθέτως, κατά το Πρωτοδικείο, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη όσον αφορά τις προβλέψεις αυξήσεως ως προς τα ποτά με άρωμα φρούτων και τα ποτά με βάση το τσάι ή τον καφέ (σκέψη 215).

52 — Σκέψη 216.

53 — Αυτόθι.

54 — Σκέψη 218.

55 — Σκέψη 224.

56 — Αυτόθι.

57 — Σκέψη 225.

58 — Σκέψη 254.

είναι "στην πλειοψηφία τους, 'μη εξειδικευμένες'" [...] και, αφετέρου, διακρίνοντάς τες ανάλογα με την τελική τους χρήση». Επί πλέον, «η προσβαλλομένη απόφαση δεν παρέχει επαρκή στοιχεία για να δικαιολογήσει τον καθορισμό των διακεκριμένων επί μέρους αγορών μεταξύ των μηχανών SBM ανάλογα με την τελική τους χρήση. Ως εκ τούτου, οι μόνες επί μέρους αγορές που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι οι επί μέρους αγορές των αγορών υψηλής και χαμηλής αποδόσεως» [59].

— ότι, «όσον αφορά τις μηχανές SBM χαμηλής αποδόσεως, [...] η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, καθόσον προβλέπει την πιθανή δημιουργία από τώρα μέχρι το 2005 δεσπόζουσας θέσεως στην αγορά αυτή, κατόπιν της χρησιμοποιήσεως "μοχλού"» [60].

— και ότι, «όσον αφορά την αγορά των μηχανών SBM υψηλής αποδόσεως, τα στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή δεν δικαιολογούν το συμπέρασμά της ότι τόσο οι ανταγωνιστές της νέας οντότητας όσο και οι μετατροπείς θα τεθούν στο περιθώριο, από τώρα μέχρι το 2005, επειδή η οντότητα αυτή θα χρησιμοποιήσει "μοχλό"» σε σχέση με τους υφιστάμενους πελάτες των αγορών χαρτονένιων κουτιών της Tetra οι οποίοι, κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, θα επιθυμήσουν να μεταβούν πλήρως ή εν μέρει στη χρήση του PET για τη συσκευασία των ευαίσθητων προϊόντων» [61].

47. Συνάγοντας ένα «γενικό συμπέρασμα ως προς τη χρησιμοποίηση "μοχλού"», το Πρωτοδικείο έκρινε «ότι η Επιτροπή, στηριζόμενη στις συνέπειες της [...] από τη νέα οντότητα χρησιμοποιήσεως "μοχλού", προκειμένου να στηρίξει το συμπέρασμά της ως προς τη δημιουργία, από τώρα μέχρι το 2005, δεσπόζουσας θέσεως στις αγορές εξοπλισμών συσκευασίας σε PET, ειδικότερα στις μηχανές αγορών SBM χαμηλής και υψηλής αποδόσεως που χρησιμοποιούνται για τα ευαίσθητα προϊόντα, υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως» [62].

48. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, «[ε]φόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού όσον αφορά τη χρησιμοποίηση "μοχλού" που προβλέπει η Επιτροπή, πρέπει να εξεταστεί αν οι προϋποθέσεις αυτές πληρούνται όσον αφορά τον δεύτερο «πυλώνα» της συλλογιστικής της Επιτροπής σχετικά με τις αγορές κουτιών από χαρτόνι» [63].

59 — Σκέψη 269.
60 — Σκέψη 283.
61 — Σκέψη 306.
62 — Σκέψη 308.
63 — Σκέψη 309.

49. Ερχόμενο στην εξέταση αυτή, το Πρωτοδικείο κατ' αρχάς παρατήρησε γενικά ότι η Επιτροπή «δεν υπέπεσε σε καμία πλάνη εξετάζοντας τη σημασία της μειώσεως του δυνητικού ανταγωνισμού από τις αγορές εξοπλισμών PET στις αγορές κουτιών από χαρτόνι. Εντούτοις, στην Επιτροπή εναπόκειται να αποδείξει ότι η μείωση αυτή, εάν υφίσταται, μπορεί να ενισχύσει τη δεσπόζουσα θέση της Tetra έναντι των ανταγωνιστών της στις αγορές των ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι» [64].

50. Εν προκειμένω, αφού εξέτασε τις αξιολογήσεις της Επιτροπής, το Πρωτοδικείο συνήγαγε ότι «τα προβληθέντα με την προσβαλλομένη απόφαση στοιχεία δεν αποδεικνύουν, επαρκώς από νομικής απόψεως, ότι τα αποτελέσματα της τροποποιηθείσας συγκεντρώσεως επί της θέσεως που κατέχει η Tetra, κυρίως στις αγορές των ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι, εξαλείφοντας τη Sidel ως δυνητικό ανταγωνιστή, είναι τέτοια ώστε πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού. Πράγματι, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι δεν αποδείχθηκε ότι ενισχύεται η θέση της νέας οντότητας, έναντι των ανταγωνιστών της στις αγορές των κουτιών από χαρτόνι» [65].

51. Τέλος, ερχόμενο στον τρίτο «πυλώνα» της συλλογιστικής της Επιτροπής, ο οποίος αφορά τα γενικά αποτελέσματα της ενισχύσεως της ανταγωνιστικής θέσεως της νέας οντότητας στον τομέα της συσκευασίας των ευαίσθητων προϊόντων, το Πρωτοδικείο περιορίστηκε να διαπιστώσει ότι «[τ]α αποτελέσματα όμως της κοινοποιηθείσας συγκεντρώσεως δεν μπορούν να κριθούν μεμονωμένα από την ανάλυση της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικά με τους δύο πρώτους πυλώνες της συλλογιστικής της Επιτροπής. Εφόσον η ανάλυση σχετικά με τους δύο αυτούς πυλώνες πάσχει από πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως [...], πρέπει να απορριφθεί και ο τρίτος πυλώνας, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί λεπτομερώς» [66].

52. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο συνήγαγε ότι «η προσβαλλομένη απόφαση δεν αποδεικνύει επαρκώς από νομικής απόψεως ότι η τροποποιηθείσα συγκέντρωση εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων έχει ουσιώδεις συνέπειες αντίθετες προς τον ανταγωνισμό». Επομένως, κατά την κρίση του Πρωτοδικείου, «[ε]πιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως απαγορεύοντας την τροποποιηθείσα συγκέντρωση βάσει των στοιχείων που προβάλλονται στην προσβαλλομένη απόφαση σχετικά με τις προβλεπόμενες συνέπειες της συγκεντρώσεως εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων» [67].

53. Κατά συνέπεια, συνάγοντας ένα «τελικό συμπέρασμα» σχετικά με την τύχη της προσφυγής, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι «οι λόγοι που αντλούνται από τη μη ύπαρξη αντιθέτων προς τον ανταγωνισμό οριζο-

64 — Σκέψη 323.
65 — Σκέψη 333.
66 — Σκέψη 335.
67 — Σκέψη 336.

ντίων και καθέτων αποτελεσμάτων καθώς και συνεπειών της συγκεντρώσεως εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων πρέπει να κριθούν βάσιμοι χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι άλλοι λόγοι» και ότι, «[σ]υνεπώς, η προσβαλλομένη απόφαση ακυρώνεται» [68].

Η αίτηση αναιρέσεως και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

54. Με εισαγωγικό της δίκης έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 8 Ιανουαρίου 2003, η Επιτροπή ζήτησε την αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου. Στην αίτηση αυτή αντιτάχθηκε η Tetra, η οποία κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως σύμφωνα με το άρθρο 115 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

55. Με το υπόμνημα αυτό, η Tetra ζήτησε, εκτός από την απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως, να διαταχθεί —στο πλαίσιο διεξαγωγής αποδείξεων κατά το άρθρο 45, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Κανονισμού Διαδικασίας— να προσκομιστεί η γαλλική μετάφραση της αιτήσεως αναιρέσεως (της οποίας το πρωτότυπο είναι στα αγγλικά, γλώσσα διαδικασίας στη δίκη ενώπιον του Πρωτοδικείου, οπότε και στη δίκη ενώπιον του Δικαστηρίου). Ωστόσο, η αίτηση αυτή απορρίφθηκε από το Δικαστήριο με διάταξη της 24ης Ιουλίου 2003.

56. Κατόπιν αδείας του Προέδρου του Δικαστηρίου κατά το άρθρο 117 του Κανονισμού Διαδικασίας, η Επιτροπή κατέθεσε υπόμνημα απαντήσεως, το οποίο ακολούθησε υπόμνημα ανταπαντήσεως που κατατέθηκε από την Tetra. Επί πλέον, οι διάδικοι έδωσαν γραπτή απάντηση σε ερώτηση που έθεσε το Δικαστήριο και μετά υπέβαλαν προφορικές παρατηρήσεις κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 27ης Ιανουαρίου 2004.

III — Νομική ανάλυση

57. Προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως, η Επιτροπή διατυπώνει πέντε λόγους αναιρέσεως με τους οποίους προβάλλει:

i) νομική πλάνη όσον αφορά το απαιτούμενο επίπεδο αποδείξεως και την έκταση του δικαστικού ελέγχου·

ii) νομική πλάνη, και ειδικότερα παράβαση των άρθρων 2 και 8, παράγραφος 2, του κανονισμού περί των συγκεντρώσεων, καθόσον επιβλήθηκε στην Επιτροπή να λάβει υπόψη, αφενός, το παράνομο συγκεκριμένων μορφών συμπεριφοράς και, αφετέρου, δεσμεύσεις απλώς και μόνον συμπεριφοράς·

68 — Σκέψεις 337 και 338.

iii) νομική πλάνη λόγω του ότι δεν επιβεβαιώθηκε η εξατομίκευση χωριστών αγορών των μηχανών SBM με κριτήριο την τελική χρήση τους·

iv) παράβαση του άρθρου 2 του κανονισμού, στρέβλωση των πραγματικών περιστατικών και μη συνυπολογισμός των επιχειρημάτων της Επιτροπής εκεί όπου το Πρωτοδικείο δεν επιβεβαίωσε το συμπέρασμα της Επιτροπής σχετικά με την ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως της Tetra στο χαρτόνι·

v) νομική πλάνη λόγω του ότι δεν επιβεβαιώθηκε το συμπέρασμα της Επιτροπής σχετικά με τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως της Tetra στην αγορά των μηχανών SBM.

58. Μετά από μερικές σύντομες γενικές σκέψεις σχετικά με το παραδεκτό των αιτήσεων αναιρέσεως αποφάσεων του Πρωτοδικείου, οι πιο πάνω λόγοι αναιρέσεως θα εξεταστούν με τη σειρά που προβλήθηκαν από την Επιτροπή.

Γενικές σκέψεις σχετικά με το παραδεκτό των αιτήσεων αναιρέσεως αποφάσεων του Πρωτοδικείου

59. Εφόσον η Tetra αμφισβητεί το παραδεκτό μεγάλου μέρους των λόγων αναιρέσεως, πριν έλθω στην εξέταση των πιο πάνω λόγων αναιρέσεως θα πρέπει να υπενθυμίσω διά βραχέων ότι κατά το άρθρο 225 ΕΚ και το άρθρο 51 του Οργανισμού του Δικαστηρίου οι αποφάσεις του Πρωτοδικείου δύνανται να αποτελέσουν το αντικείμενο αιτήσεως αναιρέσεως «μόνο σε νομικά ζητήματα».

60. Εντεύθεν προκύπτει, κατά πάγια νομολογία, ότι το Πρωτοδικείο είναι «το μόνο αρμόδιο, αφενός, για την εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών, εκτός αν η ανακρίβεια του περιεχομένου των διαπιστώσεών του προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας που του υποβλήθηκαν, και, αφετέρου, για την εκτίμηση αυτών των πραγματικών περιστατικών. Όταν το Πρωτοδικείο έχει εξακριβώσει ή εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ασκήσει, δυνάμει του άρθρου 168 Α της Συνθήκης [νυν άρθρου 225 ΕΚ], έλεγχο όσον αφορά τον νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών αυτών περιστατικών και τις έννομες συνέπειες που συνήγαγε το Πρωτοδικείο [...]. Συνεπώς, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να εξακριβώνει τα πραγματικά περιστατικά ούτε, κατ' αρχήν, να εξετάζει τα αποδεικτικά στοιχεία που δέχθηκε το Πρωτοδικείο σε σχέση με τα περιστατικά αυτά. Εφόσον, δηλαδή, η προσκόμιση των αποδεικτικών αυτών στοιχείων ήταν νομότυπη και τηρήθηκαν οι γενικές αρχές του δικαίου και οι δικονομικοί κανόνες που διέπουν τη διεξαγωγή των αποδείξεων, το Πρωτοδικείο είναι το μόνο αρμόδιο να εκτιμήσει την αξία που πρέπει να προσδοθεί

στα στοιχεία που του έχουν υποβληθεί [...]. Η εκτίμηση αυτή, δηλαδή, δεν αποτελεί, με την επιφύλαξη της περιπτώσεως αλλοιώσεως των στοιχείων αυτών, νομικό ζήτημα υποκείμενο, ως τοιαύτης φύσεως, στον έλεγχο του Δικαστηρίου» [69].

61. Κατά συνέπεια, μόνο στην περιορισμένη έκταση που δείχνει η πιο πάνω πάγια νομολογία μπορούν να εξεταστούν από το Δικαστήριο οι διάφοροι λόγοι αναιρέσεως.

Επί του λόγου αναιρέσεως ο οποίος αφορά το απαιτούμενο επίπεδο αποδείξεως και την έκταση του δικαστικού ελέγχου

62. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος στην ουσία έχει δύο σκέλη, η Επιτροπή, πρώτον, επικρίνει γενικά την έκταση του δικαστικού ελέγχου ο οποίος ασκήθηκε από το Πρωτοδικείο και το επίπεδο αποδείξεως το οποίο απαιτήθηκε από το Πρωτοδικείο για την απαγόρευση μιας συγκεντρώσεως, και, δεύτερον, παραθέτει «συγκεκριμένο παράδειγμα» των σφαλμάτων του Πρωτοδικείου, αμφισβητώντας το είδος του ελέγχου τον οποίο άσκησε το Πρωτοδικείο σχετικά με τις εκτιμήσεις της ως προς την προβλέψιμη ανάπτυξη του τομέα του PET. Για μεγαλύτερη σαφήνεια, οι δύο αυτές πτυχές θα εξεταστούν στη συνέχεια χωριστά.

α) Οι γενικές αιτιάσεις της Επιτροπής

63. Οι γενικές αιτιάσεις που διατύπωσε η Επιτροπή αφορούν κατ' αρχάς την έκταση του δικαστικού ελέγχου ο οποίος ασκήθηκε από το Πρωτοδικείο σχετικά με τις περίπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις που περιέχονται στην επίμαχη απόφαση της Επιτροπής.

64. Ειδικότερα, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι δεν περιορίστηκε να ελέγξει αν η Επιτροπή υπέπεσε σε «πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως», και επομένως να εξακριβώσει αν ήσαν ορθά τα πραγματικά στοιχεία στα οποία στήριξε την εκτίμησή της, αν ήσαν προδήλως εσφαλμένα ή αταίριαστα τα συμπεράσματα που συνήγαγε από τα στοιχεία αυτά και αν ελήφθησαν υπόψη όλοι οι σχετικοί παράγοντες.

65. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το Πρωτοδικείο, αντί να περιοριστεί να εξετάσει τις πτυχές αυτές, άσκησε πολύ πιο προωθημένο έλεγχο, φθάνοντας στο σημείο να εξακριβώσει αν τα συμπεράσματα της Επιτροπής στηρίζονται σε «πειστικά» αποδεικτικά στοιχεία [70]. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο κακώς προέβη σε έλεγχο ο οποίος, αν ληφθεί κατά γράμμα, επέβαλε στην Επιτροπή να το «πείσει» για

69 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Μαΐου 1998, C-7/95 P, Deere κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-3111, σκέψεις 21 και 22). Στο ίδιο πνεύμα, βλ., μεταξύ πολλών άλλων αποφάσεων, τις αποφάσεις της 2ας Μαρτίου 1994, C-53/92 P, Hilti κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-667, σκέψεις 42 και 43), και της 28ης Μαΐου 1998, C-8/95 P, New Holland Ford κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-3175, σκέψη 26).

70 — Εν προκειμένω, θα σημειώσω ότι η αγγλική έκφραση «convincing evidence» αντιστοιχεί άλλοτε στην έκφραση «αποδείχθησαν επαρκώς από νομικής απόψεως» (βλ., π.χ., τη σκέψη 214) και άλλοτε στην έκφραση «αδιάσειστες αποδείξεις» (βλ., π.χ., τη σκέψη 227).

τα συμπεράσματά της και, κατά συνέπεια, έδωσε στο Πρωτοδικείο τη δυνατότητα να εισέλθει στην ουσία των ζητημάτων και να υποκαταστήσει την εκτίμηση της Επιτροπής με τη δική του εκτίμηση. Επί πλέον, κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο άσκησε εν προκειμένω έλεγχο πολύ αυστηρότερο εκείνου που ασκήθηκε από το Δικαστήριο στην υπόθεση Kali & Salz [71], υπόθεση που και αυτή αφορούσε μια συγκέντρωση και όπου ο κοινοτικός δικαστής απλώς εξακρίβωσε αν τα συμπεράσματα της Επιτροπής στηρίζονταν σε «επαρκώς σημαντικά και συγκλίνοντα στοιχεία» (στην απόδοση της αποφάσεως εκείνης στα αγγλικά, απόδοση στην οποία παραπέμπει η αίτηση αναιρέσεως που υπέβαλε η Επιτροπή, το Δικαστήριο ομιλεί περί «sufficiently cogent and consistent body of evidence») [72].

66. Στη συνέχεια, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε ότι, εφόσον «η προβλεπόμενη δεσπόζουσα θέση θα συγκεκριμενοποιούνταν μόνο μετά από ορισμένο καιρό», «η μακροπρόθεσμη ανάλυση της Επιτροπής πρέπει [...] να είναι *ιδιαίτερα πειστική*» [73]. Συγκεκριμένα, η προσέγγιση αυτή μειώνει υπερβολικά το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας το οποίο έχει η Επιτροπή όταν προβαίνει σε περίπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις, επιβάλλοντας στην Επιτροπή να στηρίζεται μόνο σε δεδομένα και στοιχεία που επιδέχονται μονοσήμαντη ερμηνεία.

67. Τέλος, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε ότι η Επιτροπή, για να απαγορεύσει μια συγκέντρωση εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων, πρέπει να στηριχθεί σε στοιχεία που δείχνουν ότι, «*κατά πάσα πιθανότητα*», η συγκέντρωση θα έχει τα προβλεπόμενα αποτελέσματα που περιορίζουν τον ανταγωνισμό [74]. Ωστόσο, έτσι το Πρωτοδικείο άφησε πολύ μικρό περιθώριο για την απαγόρευση συγκεντρώσεων αυτού του είδους και καθιέρωσε άνισο επίπεδο αποδείξεως αναλόγως του αν πρόκειται για απόφαση απαγορεύσεως ή εγκρίσεως. Κατά συνέπεια, η ερμηνεία την οποία έδωσε το Πρωτοδικείο αντίκειται στο άρθρο 2, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 4064/89, το οποίο θέτει απόλυτα συμμετρικές νομικές προϋποθέσεις για να κηρύσσονται οι συγκεντρώσεις συμβατές ή ασύμβατες με την κοινή αγορά [75].

68. Στις αιτιάσεις αυτές η Tetra απαντά ισχυριζόμενη στην ουσία ότι τα επιχειρήματα της Επιτροπής δεν είναι λυσιτελή καθόσον επικεντρώνονται σε σημασιολογική συζήτηση σχετικά με την ορολογία που χρησιμοποίησε το Πρωτοδικείο αντί να εξετάσουν συγκεκριμένα το είδος του δικαστικού ελέγχου στον οποίο προέβη το Πρωτοδικείο. Εν πάση περιπτώσει, κατά την Tetra, οι αιτιάσεις της Επιτροπής δεν

71 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1998, C-68/94 και C-30/95, Γαλλία κ.λπ. κατά Επιτροπής, αποκαλούμενη «Kali & Salz» (Συλλογή 1998, σ. I-1375).

72 — Σκέψη 228.

73 — Σκέψη 162 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως (η έμφαση δική μου).

74 — Σκέψη 153 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως (η έμφαση δική μου).

75 — Όπως είδαμε, η διάταξη αυτή ορίζει, αφενός, ότι οι «συγκεντρώσεις που δεν δημιουργούν ούτε ενισχύουν δεσπόζουσα θέση, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται σε μεγάλο βαθμό ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, πρέπει να κηρύσσονται συμβατές με την κοινή αγορά» (παράγραφος 2) και, αφετέρου, ότι οι «συγκεντρώσεις που δημιουργούν ή ενισχύουν δεσπόζουσα θέση, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται σε σημαντικό βαθμό ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, πρέπει να κηρύσσονται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά» (παράγραφος 3).

πείθουν, καθόσον, λαμβανομένων υπόψη και των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων, οι εκφράσεις που χρησιμοποίησε το Πρωτοδικείο δεν είναι στην ουσία διαφορετικές από εκείνες που χρησιμοποιήθηκαν από το Δικαστήριο στην υπόθεση Kali & Salz και από την ίδια την Επιτροπή στις αποφάσεις της.

69. Εξάλλου, ανεξαρτήτως των εκφράσεων που χρησιμοποιήθηκαν, η Tetra θεωρεί ότι το Πρωτοδικείο στην ουσία σεβάστηκε το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας που η Επιτροπή έχει όταν προβαίνει σε περίπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις. Ακριβώς όπως το Δικαστήριο έπραξε στην απόφαση Kali & Salz, το Πρωτοδικείο απλώς εξακρίβωσε αν η Επιτροπή τήρησε την υποχρέωσή της να αποδείξει ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού περί των συγκεντρώσεων.

70. Στη συνέχεια, όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής σχετικά με τον τέλεια συμμετρικό χαρακτήρα των προϋποθέσεων των παραγράφων 2 και 3 του πιο πάνω άρθρου, η Tetra υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, αν δεν κατορθώσει να αποδείξει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2, παράγραφος 3, πρέπει να εγκρίνει τη συγκέντρωση, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποδείξει μετά ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές. Συγκεκριμένα, στην αντίθετη περίπτωση, θα μπορούσε να επιβληθεί άδικα στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις η υποχρέωση να αποδείξουν ότι δεν είναι ασύμβατη με το κοινοτικό δίκαιο η συγκέντρωση που ανακοινώθηκε.

71. Όσο για μένα, συμφωνώ με την Tetra ότι το Δικαστήριο δεν μπορεί να περιοριστεί σε μια καθαρά τυπική εκτίμηση, γλωσσικής ή λεξιλογικής φύσεως, για να καθορίσει αν το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη ασκώντας υπερβολικά αυστηρό δικαστικό έλεγχο ή απαιτώντας υπερβολικά υψηλό επίπεδο αποδείξεως όσον αφορά τις αποφάσεις απαγορεύσεως συγκεντρώσεων. Αντιθέτως, θεωρώ ότι το Δικαστήριο πρέπει να δει την ουσία του προβλήματος, εξετάζοντας συγκεκριμένα αν, πέραν κάθε τυπικής πτυχής, το Πρωτοδικείο όντως άσκησε έλεγχο αντίθετο προς τις σχετικές κοινοτικές διατάξεις και ασύμβατο με τη συγκεκριμένη δικαιοδοτική λειτουργία που του έχει ανατεθεί η Συνθήκη.

72. Κατά την εξέταση αυτή, πρέπει κατ' αρχάς να ληφθεί υπόψη ότι, βάσει του συστήματος που σκιαγράφησε ο κανονισμός 4064/89, η Επιτροπή πρέπει να απαγορεύσει μια —οποιουδήποτε τύπου— συγκέντρωση όταν η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση αυτή θα δημιουργήσει ή θα ενισχύσει μια δεσπόζουσα θέση, με αποτέλεσμα να εμποδιστεί σημαντικά ο πραγματικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό μέρος της (άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού).

73. Ωστόσο, είναι σαφές ότι η εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως δεν συνεπά-

γεται απλώς και μόνον την εξακρίβωση ορισμένων πραγματικών περιστατικών σχετικά με τη συνδρομή συγκεκριμένων ουσιαστικών προϋποθέσεων. Πέραν της εξακρίβώσεως αυτής, η εκτίμηση της Επιτροπής συνεπάγεται περίπλοκη τεχνική αξιολόγηση, η οποία στηρίζεται όχι στην εφαρμογή συγκεκριμένων επιστημονικών κανόνων, αλλά στην εφαρμογή συζητήσιμων κριτηρίων και αρχών, όπως είναι τα κριτήρια και οι αρχές οικονομικής φύσεως. Ειδικότερα, η Επιτροπή καλείται να κάνει μια περίπλοκη πρόγνωση σχετικά με τα αποτελέσματα που η συγκέντρωση θα έχει για τη διάρθρωση των σχετικών αγορών και για τη δυναμική του ανταγωνισμού στις αγορές αυτές, λαμβανομένων υπόψη πολλών συνεχώς μεταβαλλομένων παραγόντων οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν την εξέλιξη της προσφοράς και της ζητήσεως στις αγορές αυτές.

74. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να λεχθεί ότι η Επιτροπή, για να απαγορεύσει μια συγκέντρωση, πρέπει να καθορίσει με απόλυτη βεβαιότητα ότι η συγκέντρωση αυτή θα δημιουργήσει ή θα ενισχύσει μια δεσπόζουσα θέση, με αποτέλεσμα να εμποδιστεί σημαντικά ο πραγματικός ανταγωνισμός στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό μέρος της. Αντιθέτως, νομίζω ότι είναι αρκετό η Επιτροπή, βάσει σοβαρών στοιχείων που συνελέγησαν μετά από ενδελεχή και λεπτομερή έρευνα και αφού χρησιμοποιήσει τις τεχνικής φύσεως αρμοδιότητές της, να πειστεί ότι *κατά πάσα πιθανότητα* η συγκέντρωση που ανακοινώθηκε θα δημιουργήσει ή θα ενισχύσει μια δεσπόζουσα θέση. Απεναντίας, η Επιτροπή, αν δεν σχηματίσει την πεποίθηση αυτή, πρέπει να εγκρίνει τη συγκέντρωση.

75. Αντιθέτως με αυτό που υποστηρίζει η Επιτροπή, νομίζω ότι η εφαρμογή ενός τέτοιου test δεν συγκρούεται με τον τέλεια συμμετρικό χαρακτήρα των νομικών προϋποθέσεων που το άρθρο 2, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού θέτει για να κηρυχθεί μια συγκέντρωση συμβατή ή ασύμβατη με την κοινή αγορά.

76. Συγκεκριμένα, θεωρώ ότι η συμμετρία των προϋποθέσεων αυτών δεν μπορεί να είναι απόλυτη, καθόσον μεταξύ των περιπτώσεων όπου οι ανακοινωθείσες συγκεντρώσεις κατά πάσα πιθανότητα θα δημιουργήσουν ή θα ενισχύσουν μια δεσπόζουσα θέση κατά το άρθρο 2 και των περιπτώσεων όπου οι συγκεντρώσεις αυτές κατά πάσα πιθανότητα δεν θα δημιουργήσουν ή δεν θα ενισχύσουν μια τέτοια θέση υπάρχει, ούτως ειπείν, μια «γκρίζα ζώνη»: δηλαδή, μία ζώνη στην οποία βρίσκονται καταστάσεις όπου είναι ιδιαίτερα δύσκολο να προβλεφθούν τα αποτελέσματα των ανακοινωθεισών συγκεντρώσεων και όπου επομένως δεν είναι δυνατόν να σχηματιστεί σαφής και ξεκάθαρη πεποίθηση ως προς το ότι η πιθανότητα δημιουργίας ή ενισχύσεως δεσπόζουσας θέσεως είναι σημαντικά μεγαλύτερη ή μικρότερη της πιθανότητας μη δημιουργίας ή μη ενισχύσεως τέτοιας θέσεως. Κατά συνέπεια, το σύστημα του κανονισμού 4064/89 πρέπει οπωσδήποτε να δίνει ένα κριτήριο για την επίλυση τέτοιων ζητημάτων αμφίβολου ή δύσκολου χαρακτηρισμού.

77. Πάντως, νομίζω ότι σε τέτοιες περιπτώσεις η ορθότερη λύση είναι χωρίς άλλο η έγκριση της ανακοινωθείσας συγκεντρώσεως.

78. Υπέρ αυτού νομίζω ότι συνηγορεί το άρθρο 10, παράγραφος 6, του κανονισμού, το οποίο ορίζει ότι, αν εντός της ταχθείσας προθεσμίας η Επιτροπή δεν λάβει απόφαση σχετικά με μια συγκέντρωση που της ανακοινώθηκε, η συγκέντρωση αυτή «θεωρείται [...] σύμφωνη με την κοινή αγορά».

79. Συγκεκριμένα, ο κοινοτικός νομοθέτης, ορίζοντας ότι, όταν δεν υπάρχει έγκαιρη απάντηση από την Επιτροπή, η συγκέντρωση πρέπει να θεωρείται εγκεκριμένη, δείχνει ότι θεωρεί ότι, σε περίπτωση αβεβαιότητας σχετικά με το συμβατό της συγκεντρώσεως αυτής με την κοινή αγορά, πρέπει να υπερισχύουν τα συμφέροντα των επιχειρήσεων που σκοπεύουν να υλοποιήσουν τη συγκέντρωση. Με άλλα λόγια, σε τέτοιες περιπτώσεις ο κίνδυνος να εγκριθεί μια συγκέντρωση ασύμβατη με την κοινή αγορά θεωρείται προτιμότερος από τον κίνδυνο να απαγορευθεί μια συγκέντρωση συμβατή με την κοινή αγορά και επομένως να περιοριστεί αδικαιολόγητα η ελεύθερη οικονομική πρωτοβουλία των μερών.

80. Κατά την άποψή μου, το ίδιο πρέπει να ισχύει και για τις περιπτώσεις που βρίσκονται στην προαναφερθείσα «γκρίζα ζώνη», παρά το ότι αυτές χαρακτηρίζονται από σημαντική αβεβαιότητα ως προς το συμβατό της ανακοινωθείσας συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά.

81. Εξάλλου, νομίζω ότι το να εγκρίνονται στις περιπτώσεις αυτές οι ανακοινωθείσες συγκεντρώσεις δικαιολογείται και αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, αν οι συγκεντρώσεις αυτές οδηγήσουν στη δημιουργία ή στην ενίσχυση μιας δεσπόζουσας θέσεως κατά το άρθρο 2 του κανονισμού, η Επιτροπή και οι αρμόδιες εθνικές αρχές οπωσδήποτε θα μπορέσουν να περιορίσουν τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού ασκώντας ex post τις εξουσίες που τους παρέχει το άρθρο 86 ΕΚ.

82. Μετά από όσα διευκρινίστηκαν σχετικά με τις εκτιμήσεις στις οποίες πρέπει να προβεί η Επιτροπή, μπορώ να έλθω στο πρόβλημα των ορίων του δικαστικού ελέγχου.

83. Εν προκειμένω, θα αρχίσω με την παρατήρηση ότι, κατά πάγια νομολογία, «ο έλεγχος τον οποίο ασκούν τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα στις περίπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις της Επιτροπής περιορίζεται κατ' ανάγκη στην επαλήθευση της τηρήσεως των περί διαδικασίας και αιτιολογήσεως κανόνων, καθώς και της ακριβείας των πραγματικών περιστατικών και της μη

συνδρομής πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως και καταχρήσεως εξουσίας» [76].

84. Εξάλλου, όσον αφορά ειδικά τον κανονισμό 4064/89, στην προαναφερθείσα απόφαση Kali & Salz το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι «ουσιαστικοί κανόνες του κανονισμού, ειδικότερα δε το άρθρο του 2, παρέχουν στην Επιτροπή ορισμένη διακριτική εξουσία, ιδίως όσον αφορά τις εκτιμήσεις οικονομικής φύσεως. [...] Κατά συνέπεια, ο εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή έλεγχος της ασκήσεως μιας τέτοιας εξουσίας, που είναι ουσιώδης για τον καθορισμό των κανόνων στον τομέα των συγκεντρώσεων, πρέπει να ασκείται λαμβανομένου υπόψη του περιθωρίου εκτιμήσεως, το οποίο στηρίζεται στους οικονομικής φύσεως κανόνες που απαρτίζουν το καθεστώς των συγκεντρώσεων» [77].

85. Κατά συνέπεια, από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι ο κοινοτικός δικαστής, εκτός φυσικά από το να ελέγχει αν τηρήθηκαν οι κανόνες δικαίου, και ειδικότερα οι διαδικαστικοί κανόνες και οι κανόνες περί της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, ασκεί και διαφορετικό έλεγχο αναλόγως του αν πρόκειται για την ορθότητα των πραγματικών διαπιστώσεων ή των οικονομικών εκτιμήσεων της Επιτροπής.

86. Όσον αφορά τις πραγματικές διαπιστώσεις, ο έλεγχος είναι σαφώς πιο έντονος, καθόσον το ζήτημα είναι να ελεγχθούν με αντικειμενικό τρόπο η ακρίβεια συγκεκριμένων πραγματικών στοιχείων και η ορθότητα των συναχθέντων συμπερασμάτων για να καθορισθεί αν ορισμένα γνωστά πραγματικά περιστατικά καθιστούν δυνατή την απόδειξη άλλων αποδεικτέων πραγματικών περιστατικών. Αντιθέτως, όσον αφορά τις περίπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις στις οποίες προβαίνει η Επιτροπή, ο έλεγχος του κοινοτικού δικαστή είναι αναγκαστικά πιο περιορισμένος, καθόσον ο κοινοτικός δικαστής οφείλει να σεβαστεί την ευρεία διακριτική ευχέρεια που είναι σύμφυτη με τέτοιου είδους εκτιμήσεις και δεν μπορεί να υποκαταστήσει με τη δική του άποψη την άποψη του οργάνου που έχει τη θεσμική αρμοδιότητα γι' αυτό.

87. Ωστόσο, το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια για την αξιολόγηση του συμβατού μιας συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή δεν πρέπει οπωσδήποτε να στηριχθεί σε σοβαρά στοιχεία που συνελέγησαν στο πλαίσιο ενδελεχούς και λεπτομερούς έρευνας και ότι δεν οφείλει να αιτιολογήσει πλήρως την απόφασή της, έτσι ώστε να φαίνεται η πορεία που ακολούθησε μέχρι τα συμπεράσματά της. Εξάλλου, η ίδια η Επιτροπή αναγνώρισε με την αίτησή της αναιρέσεως ότι είναι υποχρεωμένη να εξετάζει προσεκτικά τη σχετική αγορά, να στηρίζει την εκτίμησή της τόσο σε στοιχεία που αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα, που δεν είναι εμφανώς αλυσιτελή και που στηρίζουν τα εξαχθέντα συμπεράσματα, όσο και σε κατάλληλη συλλογιστική και, τέλος, να λαμβάνει υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες.

76 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-123, σκέψη 279). Βλ., στο ίδιο πνεύμα, μεταξύ πολλών άλλων αποφάσεων, τις αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1985, 42/84, Remia κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 2545, σκέψη 34), και της 17ης Νοεμβρίου 1987, 142/84 και 156/84, BAT και Reynolds κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 4487, σκέψη 62).

77 — Προαναφερθείσα απόφαση Kali & Salz, σκέψεις 223 και 224.

88. Όπως προκύπτει και από την προσέγγιση που το Δικαστήριο ακολούθησε στην απόφαση Kali & Salz, οι υποχρεώσεις αυτές της Επιτροπής καθιστούν δυνατό να γίνει προσήκων έλεγχος από τον κοινοτικό δικαστή. Συγκεκριμένα, οι εν λόγω υποχρεώσεις, μολονότι δεν φθάνουν στην ουσία των εκτιμήσεων της Επιτροπής, μπορούν να καταστήσουν δυνατό να εξακριβωθεί αν είναι ακριβή τα πραγματικά στοιχεία στα οποία στηρίζονται οι εκτιμήσεις αυτές και αν είναι ορθά τα συμπεράσματα επί πραγματικών ζητημάτων [78]· αν η Επιτροπή προέβη σε ενδελεχή και λεπτομερή έρευνα και ειδικότερα αν αναζήτησε επιμελώς και έλαβε δεόντως υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες [79]· και αν η πορεία την οποία ακολούθησε η Επιτροπή για να φθάσει στα συμπεράσματά της σχετικά με το συμβατό μιας συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά συνάδει με τα κριτήρια της λογικής, της συνέπειας και της λυσιτέλειας [80].

89. Ωστόσο, οι κανόνες σχετικά με την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Επιτροπής και του κοινοτικού δικαστή, οι οποίοι αποτελούν το βάθρο του συστήματος των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας, δεν επιτρέπουν στον κοινοτικό δικαστή να υπερβεί τα όρια αυτά, και ειδικότερα — όπως είπα λίγο πιο πάνω— να εξετάσει επί της ουσίας τις περίπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις της Επιτροπής και να υποκαταστήσει με την εκτίμησή του αυτήν της Επιτροπής.

90. Μετά από αυτές τις γενικής φύσεως διευκρινίσεις θα εξετάσω in concreto αν όντως το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη ασκώντας υπερβολικά αυστηρό δικαστικό έλεγχο ή απαιτώντας υπερβολικά υψηλό επίπεδο αποδείξεως σχετικά με τις αποφάσεις απαγορεύσεως των συγκεντρώσεων (βλ. το σημείο 71 των προτάσεών μου).

β) Το «συγκεκριμένο παράδειγμα» των σφαλμάτων του Πρωτοδικείου

91. Μετά τη διατύπωση των γενικών αιτιάσεων που μόλις εξέθεσα, η Επιτροπή, στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, παραθέτει ένα «συγκεκριμένο παράδειγμα» των σφαλμάτων στα οποία υπέπεσε το Πρωτοδικείο. Με αυτό το σκέλος του λόγου αναιρέσεως, η Επιτροπή, εκτός του ότι αμφισβητεί τα διάφορα χωρία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως όπου το Πρωτοδικείο υπερέβη τα όρια του δικαστικού ελέγχου, διατυπώνει και άλλες συνοπτικές αιτιάσεις σχετικά με διάφορα σφάλματα στα οποία υπέπεσε το Πρωτοδικείο.

78 — Αυτό είναι, παραδείγματος χάριν, το είδος ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στις σκέψεις 229 έως 231 και 245 της αποφάσεως Kali & Salz.

79 — Αυτό το είδος ελέγχου έγινε, παραδείγματος χάριν, βάσει της διαπιστώσεως που περιέχεται στην τελευταία περίοδο της σκέψεως 241 της αποφάσεως Kali & Salz.

80 — Φαίνεται ότι όσα εκθέτει το Δικαστήριο στις σκέψεις 228, 239, 241 (εξαιρουμένης της τελευταίας περιόδου), 246 και 247 της αποφάσεως Kali & Salz ανήκουν σε αυτό το είδος ελέγχου.

92. Με την πρώτη αιτίασή της, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπερέβη τα όρια του δικαστικού ελέγχου όταν απέρριψε το συμπέρασμα της Επιτροπής σχετικά με την προβλέψιμη αύξηση της χρησιμοποιήσεως του PET στις συσκευασίες του γάλακτος UHT μέχρι το 1 % του σχετικού τμήματος της αγοράς. Ειδικότερα, κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο ανέτρεψε παράνομα και χωρίς αιτιολογία το συμπέρασμά της, διαπιστώνοντας απλώς «ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η χρήση του PET θα έχει πραγματική ανάπτυξη στον τομέα του γάλακτος UHT και, συνεπώς, για το ήμισυ σχεδόν της αγοράς των ΡΓΠ» (στην αγγλική απόδοση της αποφάσεως, στην οποία παραπέμπει η αίτηση αναιρέσεως που υπέβαλε η Επιτροπή, η θέση του Πρωτοδικείου είναι ακόμη πιο σαφής: «The Court finds that the use of PET will not actually increase for UHT milk and, consequently, for approximately half of the LDP market») [81].

93. Η αιτίαση αυτή μου φαίνεται βάσιμη. Συγκεκριμένα, συμφωνώ με την Επιτροπή ότι με τον λακωνικό αυτό ισχυρισμό (ιδίως αν ληφθεί υπόψη το κείμενο της αποφάσεως στη γλώσσα διαδικασίας) το Πρωτοδικείο κακώς υποκατέστησε με την εκτίμησή του την εκτίμηση της Επιτροπής, διατυπώνοντας μια δική του πρόβλεψη σχετικά με την εξέλιξη της αγοράς.

94. Αντιθέτως με αυτό που υποστηρίζει η Tetra, ο λακωνικός ισχυρισμός που περιέχεται στην απόφαση του Πρωτοδικείου δεν περιέχει κριτική στη λογική, στη συνέπεια ή στη λυσιτέλεια της συλλογιστικής που η Επιτροπή ακολούθησε βάσει των διαθέσιμων στοιχείων. Αντιθέτως, ο ισχυρισμός αυτός δείχνει σαφώς ότι το Πρωτοδικείο έλαβε ευθέως υπόψη τα στοιχεία αυτά για να καταλήξει στο δικό του ξεκάθαρο συμπέρασμα ότι η χρησιμοποίηση του PET δεν θα σημειώσει πραγματική αύξηση για τις συσκευασίες του γάλακτος UHT και, κατά συνέπεια, για το ήμισυ περίπου της αγοράς των ρευστών γαλακτοκομικών προϊόντων. Επομένως, κατά τον τρόπο αυτόν το Πρωτοδικείο σαφώς υπερέβη τα όρια του δικαστικού του ελέγχου (βλ. τα σημεία 82 έως 89 των προτάσεών μου).

95. Βάσιμες μου φαίνονται και οι αιτιάσεις της Επιτροπής σχετικά με την κρίση του Πρωτοδικείου όσον αφορά τις προβλέψεις της Επιτροπής για αύξηση του PET για τη συσκευασία του νωπού γάλακτος (μέχρι το 10-15 %) και του αρωματισμένου γάλακτος και των ποτών με βάση το γάλα (μέχρι το 25 %).

96. Εν προκειμένω, συμφωνώ με την Επιτροπή κατ' αρχάς ως προς το ότι το συμπέρασμα ότι «οι υιοθετημένες εκτιμήσεις περί αναπτύξεως [...] δεν είναι πολύ πειστικές» [82] οφείλεται σε ελλιπή ή εσφαλμένη

81 — Σκέψη 211.

82 — Σκέψη 212.

εκτίμηση των σχετικών στοιχείων και, εν πάση περιπτώσει, δεν έχει προσήκουσα αιτιολογία.

97. Συγκεκριμένα, όπως ορθώς παρατήρησε η Επιτροπή, κατά την αιτιολόγηση του συμπεράσματος αυτού:

i) το Πρωτοδικείο ούτε καν ανέφερε την εκτεταμένη έρευνα αγοράς στην οποία προέβη η Επιτροπή και από την οποία προέκυψε ότι οι επιχειρηματίες του τομέα προέβλεπαν επίπεδα αυξήσεως ακόμη μεγαλύτερα από εκείνα που τελικά δέχθηκε η Επιτροπή [83]. Εν προκειμένω, είναι φανερό ότι, αντιθέτως προς αυτό που υποστηρίζει η Tetra, απλώς και μόνον το γεγονός ότι η Επιτροπή επέλεξε πιο μετρημένες προβλέψεις ουδόλως δύναται να δικαιολογήσει τον μη συνυπολογισμό ενός από τα στοιχεία που η Επιτροπή έλαβε υπόψη για να καταλήξει στο συμπέρασμά της·

ii) το Πρωτοδικείο φαίνεται ότι παραμόρφωσε το περιεχόμενο μιας από τις μελέτες που εξετάστηκαν στην απόφαση της Επιτροπής (και, κατόπιν σχετικής διαταγής του Πρωτοδικείου, κατατέθηκαν στη δικογραφία [84]), όταν, εξετάζοντας την προβλέψιμη αύξηση του PET, είπε ότι, «όσον αφορά την ασηπτική συσκευασία, η έκθεση Warrick θεωρεί ότι θα υπάρξει ελάχιστη μόνον ανάπτυξη για το αρωματισμένο γάλα, ήτοι 1 %, και ελαφρά ύφεση για τα άλλα ποτά με βάση το γάλα» [85]. Συγκεκριμένα, από το χωρίο αυτό φαίνεται να προκύπτει ότι οι προβλέψεις της εκθέσεως Warrick αφορούν την αύξηση της χρήσεως του PET για τη συσκευασία του αρωματισμένου γάλακτος και των άλλων ποτών με βάση το γάλα, ενώ από την ανάγνωση του εγγράφου προκύπτει σαφώς (πράγμα που άλλωστε δεν αμφισβητεί η Tetra) ότι οι προβλέψεις αυτές αφορούν απλώς και μόνον τον όγκο των σχετικών προϊόντων που θα συσκευάζονται, ανεξαρτήτως του υλικού που θα χρησιμοποιείται·

iii) το Πρωτοδικείο δεν διατύπωσε σοβαρή κριτική της συλλογιστικής της Επιτροπής, αλλά περιορίστηκε να παρατηρήσει: ότι «η μοναδική ανεξάρτητη μελέτη που επικεντρώνεται στην αγορά των ΡΓΠ προβλέπει ανάπτυξη κατόπιν της οποίας η χρήση του PET θα φθάσει το 2005 το 9,2 % της αγοράς για το νωπό μη αρωματισμένο γάλα» (δηλαδή ποσοστό που δεν είναι μακριά από το ποσοστό που προέβλεψε η Επιτροπή)· ότι, «όσον αφορά την ασηπτική συσκευασία, η έκθεση Warrick θεωρεί

83 — Εν προκειμένω, η αιτιολογική σκέψη 142 της επίμαχης αποφάσεως διευκρινίζει: «Εν γένει, οι συμμετέχοντες στην αγορά εκτιμούν ότι θα επέλθει σημαντική αύξηση της χρήσης του PET βραχυπρόθεσμα στα "ευαίσθητα" προϊόντα. Τι' αυτούς τους συμμετέχοντες που θεωρούν ότι είναι σε θέση να καθορίσουν το ποσοστό των "ευαίσθητων" προϊόντων που θα συσκευάζονται σε PET το 2005, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι κατά μέσον όρο το PET αντιπροσωπεύει γύρω στο 40 % στο γάλα, 30 % στους χυμούς, 40 % στα BPF και άνω του 50 % στο ice tea».

84 — Βλ., εν προκειμένω, τις σκέψεις 75 και 76 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

85 — Σκέψη 212.

ότι θα υπάρξει ελάχιστη μόνον ανάπτυξη για το αρωματισμένο γάλα, ήτοι 1%, και ελαφρά ύφεση για τα άλλα ποτά με βάση το γάλα» (πράγμα που, όπως είδαμε, είναι παραπλανητικό, καθόσον οι προβλέψεις αυτές δεν έχουν σχέση με την αύξηση του PET), «ενώ η έκθεση Pictet δεν περιλαμβάνει συγκεκριμένες προβλέψεις για τα ΡΓΠ» και ότι «η έκθεση PCI είναι το μόνο στοιχείο που μπορεί ενδεχομένως να υποστηρίξει την πρόβλεψη μεριδίου αγοράς για το PET 25% για τα άλλα ποτά με βάση το γάλα» (ποσοστό που αντιστοιχεί απόλυτα με εκείνο που προέβλεψε η Επιτροπή) [86]. Όπως είναι εύκολο να διαπιστωθεί, οι συνοπτικές αυτές παρατηρήσεις σχετικά με τις «ανεξάρτητες» μελέτες [87] δεν εξηγούν ικανοποιητικά γιατί, κατά το Πρωτοδικείο, οι προβλέψεις της Επιτροπής «δεν αποδείχθησαν επαρκώς», ειδικά αν ληφθεί υπόψη ότι οι προβλέψεις αυτές —οι οποίες στηρίζονταν σε σειρά στοιχείων— ήσαν πιο μετριοπαθείς από εκείνες που απέρρευσαν από την έρευνα αγοράς στην οποία προέβη η ίδια η Επιτροπή.

98. Ανεπαρκώς αιτιολογημένη μου φαίνεται και η κρίση του Πρωτοδικείου ότι, «[γ]ενικότερα, η προσβαλλομένη απόφαση δεν εξηγεί με πρόσφορο τρόπο πώς το PET μπορεί να υπερβεί το PEHD ως κύριο ανταγωνιστικό υλικό για τα κουτιά από χαρτόνι, κυρίως στον σημαντικό τομέα της συσκευασίας του νωπού γάλακτος, από τώρα μέχρι το 2005» [88].

99. Όπως ορθώς υπογράμμισε η Επιτροπή, το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό χωρίς καθόλου να επικρίνει, και μάλιστα χωρίς καν να αναφέρει, τις εκτιμήσεις στις οποίες η Επιτροπή προέβη —βάσει των αποτελεσμάτων της δικής της έρευνας αγοράς και των ενδείξεων από ανεξάρτητες μελέτες— σχετικά με τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του PET έναντι του PEHD [89].

100. Στη συνέχεια, από το γεγονός ότι το Πρωτοδικείο ανέφερε ειδικά τη συσκευασία νωπού γάλακτος δημιουργείται αμφιβολία ως προς το αν το Πρωτοδικείο έλαβε όντως υπόψη τις πιο πάνω εκτιμήσεις, δεδομένου ότι από την επίμαχη απόφαση προέκυπτε ότι το προϊόν αυτό είναι ένα από εκείνα για τα οποία το PET έχει μεγαλύτερα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα έναντι του PEHD. Συγκεκριμένα, η επίμαχη απόφαση ανέφερε σαφώς ότι «[η] έρευνα αγοράς της Επιτροπής επιβεβαίωσε την άποψη της PCI ότι το PET έχει πλεονεκτήματα εμπορίας έναντι του PEHD, ιδίως εκεί όπου μπορεί να χρησιμοποιηθεί διαφανής συσκευασία» [90].

86 — Και αυτά τα χωρία περιλαμβάνονται στη σκέψη 212.

87 — Ως ανεξάρτητες μελέτες νοούνται εκείνες τις οποίες δεν είχε παραγγείλει η Tetra.

88 — Σκέψη 212.

89 — Βλ. ιδίως τις αιτιολογικές σκέψεις 80, 95 έως 97 και 101 και 102 της επίμαχης αποφάσεως.

90 — Αιτιολογική σκέψη 97 της επίμαχης αποφάσεως.

και τούτο, ειδικά για προϊόντα, όπως το νωπό γάλα, για τα οποία δεν είναι αναγκαία η φωτοφραγή [91]. Όπως παρατήρησε η Επιτροπή, το γεγονός ότι δεν ελήφθησαν υπόψη οι εκτιμήσεις αυτές φαίνεται να επιβεβαιώνεται από το μέρος της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το οποίο αφορά τις ενδεχόμενες συνέπειες της χρησιμοποιήσεως «μοχλού», όπου το Πρωτοδικείο, υποκαθιστώντας εσφαλμένως με τις δικές του εκτιμήσεις αυτές της Επιτροπής, είπε επιγραμματικά ότι «το νωπό γάλα δεν είναι προϊόν για το οποίο τα πλεονεκτήματα σε θέματα εμπορίας, των οποίων απολαύει το PET, έχουν ιδιαίτερη σημασία» [92].

101. Θα προσθέσω ότι το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου σχετικά με την αιτιολογία της επίμαχης αποφάσεως δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από όσα το Πρωτοδικείο εξέθεσε μετά όταν σημείωσε ότι «η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ούτε τα συνολικά αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τη χρήση του PEHD κατά 17,3 % για τα ΡΓΠ που προσκόμισε η Canadean για το έτος 2000 [...] ούτε την πρόβλεψη ότι τα αριθμητικά αυτά στοιχεία μπορεί να φθάσουν το 19,5 % από τώρα μέχρι το 2005» [93].

102. Συγκεκριμένα, συμφωνώ με την Επιτροπή ότι το Πρωτοδικείο παρέπεμψε στη μελέτη Canadean (την οποία είχε παραγγείλει η Tetra) χωρίς να λάβει υπόψη ότι η Επιτροπή είχε διευκρινίσει ότι γενικά δεν θεωρεί αξιόπιστες τις προβλέψεις που διατύπωσε η μελέτη αυτή. Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο έπρεπε να λάβει υπόψη τις επικρίσεις της Επιτροπής ότι, αφενός, η μελέτη αυτή κακώς «χρησιμοποίησε ένα μοντέλο που εξετάζει την προηγούμενη ανάπτυξη ως δείκτη μελλοντικής ανάπτυξης και αγνοεί τις μελλοντικές τεχνολογικές εξελίξεις της τεχνολογίας φραγμού» και, αφετέρου, εφόσον «η απόφαση για τη συσκευασία προϊόντων σε PET θεωρείται καθοδηγούμενη από τον πελάτη, μια μελέτη [όπως η μελέτη της Canadean] που αποκλείει τις απόψεις των πελατών δεν είναι απολύτως έγκυρη» [94].

103. Κατόπιν των ανωτέρω θεωρώ ότι πρέπει να γίνουν δεκτές οι διάφορες αιτιάσεις που η Επιτροπή προέβαλε σχετικά με την εκτίμηση της προβλέψιμης αναπτύξεως της χρήσεως του PET για τη συσκευασία ρευστών γαλακτοκομικών προϊόντων.

104. Αντιθέτως, δεν νομίζω ότι μπορεί να γίνει δεκτή η αιτίαση σχετικά με την εκτίμηση της προβλέψιμης αναπτύξεως της χρήσεως του PET για τη συσκευασία χυμών.

91 — Από την επίμαχη απόφαση προκύπτει σαφώς ότι, ενώ «το άσπρο γάλα UHT απαιτεί φωτοφραγή», «το νωπό γάλα [...] συσκευάζεται ήδη επιτυχώς σε τυποποιημένο PET χωρίς ιδιότητες φραγμού» (αιτιολογικές σκέψεις 76 και 77). Εξάλλου, κατά την Tetra, οι περιορισμοί της χρήσεως του PET που απορρέουν από την ανάγκη φωτοφραγής «ισχύουν μόνο για το άσπρο γάλα UHT». Εν προκειμένω, η Tetra θεωρούσε ότι οι «τεχνικές λύσεις φωτοφραγής για το PET [...] συνεπάγονται υψηλό κόστος και πολύπλοκη τεχνολογία κατασκευής, επίταση των ζητημάτων ανακύκλωσης και κατάργηση της διαφάνειας της φιάλης που είναι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των φιαλών PET» (αιτιολογική σκέψη 74 της επίμαχης αποφάσεως).

92 — Σκέψη 289.

93 — Σκέψη 212, προς το τέλος.

94 — Αιτιολογική σκέψη 123 της επίμαχης αποφάσεως.

105. Με την αιτίαση αυτή, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ειδικά ότι έκρινε ότι η Επιτροπή, αν και δέχθηκε «ότι η επίμαχη ανάπτυξη αφορά κυρίως τη μετάβαση από το γυαλί στο PET, δεν προβαίνει σε καμία ανάλυση της αγοράς του γυαλιού» [95]. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Πρωτοδικείο αγνόησε σημαντικά στοιχεία ως προς την ύφεση της χρησιμοποιήσεως του γυαλιού για τη συσκευασία προϊόντων όχι υψηλής ποιότητας («non-premium products»), στοιχεία στα οποία η Επιτροπή στηρίχθηκε στην επίμαχη απόφαση και τα εξέτασε εκτενέστερα στο υπόμνημά της αντικρούσεως. Κατά την Επιτροπή, αυτός ο τρόπος ενεργείας επιβεβαιώνει την εσφαλμένη τάση του Πρωτοδικείου να μη θεωρεί σημαντικά τα στοιχεία που δεν αναφέρει η επίμαχη απόφαση, αλλά που εκτίθενται στο υπόμνημα αντικρούσεως για να στηριχθούν σκέψεις που περιέχονται στην απόφαση εκείνη και είναι οπωσδήποτε γενικότερης φύσεως.

106. Ωστόσο, εν προκειμένω πρέπει να συμφωνήσω με την Tetra ότι το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε σφάλμα όταν έκρινε ότι η Επιτροπή δεν προέβη σε ανάλυση της αγοράς του γυαλιού, καθόσον, εκτός από κάποια μικρή και αόριστη αναφορά, στην επίμαχη απόφαση δεν υπάρχει ίχνος μιας τέτοιας αναλύσεως. Επί πλέον, αντιθέτως προς αυτό που υποστηρίζει η Επιτροπή, είναι βέβαιον ότι το κενό αυτό στην έρευνα το οποίο διαπιστώθηκε από το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε να καλυφθεί με τις περαιτέρω ενδείξεις που δόθηκαν με το υπόμνημα αντικρούσεως, καθόσον τα στοιχεία και οι εκτιμήσεις που στήριξαν την απόφαση της Επιτροπής έπρεπε να εκτεθούν σαφώς στην απόφαση εκείνη και δεν μπορούσαν να εκτεθούν εκ των υστέρων, στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου [96].

107. Τέλος, νομίζω ότι είναι βάσιμη η τελευταία αιτίαση της Επιτροπής με την οποία προσάπτεται στο Πρωτοδικείο ότι έλαβε «υπόψη το υψηλότερο κόστος του PET από το χαρτόνι» όταν έκρινε αν είναι πιθανόν, λόγω της χρησιμοποιήσεως «μοχλού», οι πελάτες της Tetra στον τομέα του γάλακτος να εγκαταλείψουν το χαρτόνι για το PET [97].

108. Συγκεκριμένα, συμφωνώ με την Επιτροπή ότι στην επίμαχη απόφαση δεν εξήχθη σαφές συμπέρασμα ως προς το ζήτημα της διαφοράς κόστους μεταξύ PET και χαρτονιού και ότι, κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε να εισέλθει στην ουσία μιας τόσο περίπλοκης οικονομικής εκτιμήσεως, κρίνοντας το ίδιο ότι το PET έχει υψηλότερο κόστος από το χαρτόνι.

95 — Σκέψη 213.

96 — Συγκεκριμένα, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι «η έλλειψη αιτιολογίας δεν δύναται να καλυφθεί επειδή ο ενδιαφερόμενος πληροφορείται την αιτιολογία της αποφάσεως κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του [κοινοτικού δικαστή]» (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1981, 195/80, Michel κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1981, σ. 2861, σκέψη 22). Στο ίδιο στην ουσία πνεύμα, βλ. επίσης τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 1990, C-343/87, Culin κατά Επιτροπής (Συλλογή 1990, σ. I-225, σκέψη 15), και της 19ης Οκτωβρίου 2000, C-15/98 και C-105/99, Ιταλία και Sardegna Lines κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-8855, σκέψη 70).

97 — Σκέψη 288 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Στη συνέχεια, η κρίση ότι υπάρχει διαφορά κόστους μεταξύ του PET και του χαρτονιού επαναλαμβάνεται από το Πρωτοδικείο στη σκέψη 326, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της μειώσεως του δυνητικού ανταγωνισμού στις αγορές χαρτονιού.

109. Εν προκειμένω, αντιθέτως προς αυτό που υποστηρίζεται από την Tetra και εκτίθεται σε ένα παρακάτω χωρίο της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως [98], δεν νομίζω ότι η Επιτροπή δέχθηκε ρητώς το αποτέλεσμα της μελέτης Warrick, κατά την οποία, για την ασηπτική συσκευασία, το PET είναι κατά 30-40 % ακριβότερο από το χαρτόνι. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, αφού υπενθύμισε τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η μελέτη αυτή, εξέθεσε ότι η «έρευνα αγοράς [στην οποία προέβη η Επιτροπή] δεν παρείχε σαφή εικόνα του σχετικού κόστους των συστημάτων συσκευασίας σε PET και σε κουτιά από χαρτόνι», καθόσον εκείνοι που ρωτήθηκαν είχαν δώσει αλληλοσυγκρουόμενες απαντήσεις [99]. Κατά συνέπεια, θεωρώ σαφές ότι ο τελευταίος ισχυρισμός της Επιτροπής, ναι μεν δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τα αποτελέσματα της μελέτης Warrick, πλην όμως ασφαλώς δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή τα δέχθηκε ρητώς.

110. Εξάλλου, δεν νομίζω ότι η Επιτροπή βεβαίωσε, όπως υποστηρίζει η Tetra, ότι το PET έχει υψηλότερο κόστος όταν η Επιτροπή εξέθεσε ότι μερικοί πελάτες «ανέφεραν ότι θα μεταστρέφονταν από το χαρτόνι στο PET εάν οι τιμές του χαρτονιού αυξάνονταν κατά σημαντικό ποσοστό, 20 % και άνω» [100]. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, όταν είπε αυτό, περιορίστηκε να εκθέσει την άποψη ορισμένων πελατών τους οποίους ρώτησε στο πλαίσιο της έρευνας αγοράς στην οποία προέβη και η οποία, όπως ελέχθη, «δεν παρείχε σαφή εικόνα του σχετικού κόστους των συστημάτων συσκευασίας σε PET και σε κουτιά από χαρτόνι».

111. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, θεωρώ σαφές ότι το Πρωτοδικείο, ναι μεν μπορούσε να διαπιστώσει κενό στην έρευνα στην οποία προέβη η Επιτροπή ή να επικρίνει τη λογική, τη συνέπεια ή τη λυσιτέλεια της συλλογιστικής της Επιτροπής, πλην όμως δεν μπορούσε να εκτιμήσει αυτοτελώς τα στοιχεία της Επιτροπής για να συναγάγει ότι το PET είχε «υψηλότερο κόστος [...] από το χαρτόνι».

γ) Συμπέρασμα επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

112. Κατόπιν όλων των ανωτέρω, θεωρώ ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι εν μέρει βάσιμος και ειδικότερα ότι πρέπει να γίνουν δεκτές οι αιτιάσεις της Επιτροπής σχετικά με την προβλέψιμη αύξηση της χρήσεως του PET για τη συσκευασία ρευστών γαλακτοκομικών προϊόντων και σχετικά με τη διαφορά κόστους μεταξύ του PET και του χαρτονιού.

98 — Σκέψη 326.

99 — Αιτιολογική σκέψη 92. Ειδικότερα, όσον αφορά τα αποτελέσματα της έρευνας αγοράς στην οποία προέβη, η Επιτροπή εξέθεσε: «Ορισμένοι συμμετέχοντες στην αγορά ανέφεραν ότι για τις περισσότερες εφαρμογές, και ιδίως για προϊόντα που απαιτούν φραγμό, το PET είναι πιο δαπανηρό. Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες, όμως, δεν ήσαν σε θέση να καθορίσουν τις ακριβείς διαφορές κόστους· για πολλούς, αυτό οφειλόταν στο ότι δεν είχαν εμπειρία σε αμφότερα τα υλικά. Ωστόσο, ορισμένοι τρίτοι (ιδίως οι έχοντες μεγαλύτερη ελευθερία στο PET) ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι γι' αυτούς το PET είναι σήμερα φθηνότερο από τα κουτιά από χαρτόνι» (αιτιολογική σκέψη 92).

100 — Αιτιολογική σκέψη 397 της επιμαχης αποφάσεως.

Επί του λόγου αναιρέσεως σχετικά με την απαίτηση να ληφθούν υπόψη, αφενός, το παράνομο συγκεκριμένων μορφών συμπεριφοράς και, αφετέρου, δεσμεύσεις απλώς και μόνον συμπεριφοράς

113. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή επικρίνει ορισμένες γενικές εκτιμήσεις του Πρωτοδικείου σχετικά με τη χρησιμοποίηση «μοχλού» (βλ. τα σημεία 36 έως 39 των προτάσεών μου), προσάπτοντας στο Πρωτοδικείο ότι ζήτησε να ληφθούν υπόψη, ως ενδεχόμενο αντικίνητρο για τη χρησιμοποίηση «μοχλού»: i) το παράνομο συγκεκριμένων μορφών συμπεριφοράς σύμφυτων με τη χρησιμοποίηση «μοχλού», οι οποίες θα είχαν ως αποτέλεσμα την καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσεως [101] και ii) οι δεσμεύσεις απλώς και μόνο συμπεριφοράς τις οποίες είχε προτείνει η Tetra και οι οποίες αποτελούσαν απλώς υπόσχεση να μην ακολουθηθούν μορφές καταχρηστικής συμπεριφοράς.

114. Όσον αφορά την πρώτη πτυχή, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι ο κανονισμός 4064/89 καθιέρωσε έλεγχο ex ante των συγκεντρώσεων, προκειμένου να αποτραπούν διαρθρωτικές μεταβολές της αγοράς που μπορούν να συνεπάγονται μορφές καταχρηστικής συμπεριφοράς. Όταν μια επιχείρηση η οποία δεσπόζει σε συγκεκριμένη αγορά αποκτά μια επιχείρηση η οποία δρα σε γειτνιάζουσα δεύτερη αγορά, η πράξη αυτή πρέπει να απαγορευθεί αν η οντότητα που θα προκύψει από τη συγκέντρωση θα έχει τα μέσα και το κίνητρο να ακολουθήσει μορφές καταχρηστικής συμπεριφοράς οι οποίες θα της δώσουν τη δυνατότητα να αποκλείσει τους ανταγωνιστές της από τη δεύτερη αγορά [102]. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο, όταν ζήτησε από την Επιτροπή να εκτιμήσει αν τα οικονομικά κίνητρα για την καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσεως της νέας οντότητας θα αναιρούνταν από τα αντικίνητρα σχετικά με το παράνομο της καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως, ερμήνευσε εσφαλμένως το άρθρο 2 του κανονισμού.

115. Επί πλέον, κατά την Επιτροπή, πάλι εσφαλμένη ερμηνεία της διατάξεως αυτής οδήγησε το Πρωτοδικείο να κρίνει ότι «πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, της καταστάσεως όπου μια συγκέντρωση εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων τροποποιεί αμέσως τις συνθήκες ανταγωνισμού στη δεύτερη αγορά και συνεπάγεται τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως στην αγορά αυτή λόγω της ήδη κατεχομένης στην πρώτη αγορά δεσπόζουσας θέσεως και, αφετέρου, της καταστάσεως όπου η δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως στη δεύτερη αγορά δεν προκύπτει άμεσα από τη συγκέντρωση αλλά θα παραχθεί, στην περίπτωση αυτή, μόνο

101 — Θα υπενθυμίσω εν προκειμένω ότι «η χρησιμοποίηση "μοχλού" στις αγορές ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι [...] αντιστοιχεί, πέραν της δυνατότητας που έχει η νέα οντότητα να προσφύγει σε νέες πρακτικές που συνίστανται στον συνδυασμό των πωλήσεων εξοπλισμών και αναλώσιμων προϊόντων για τις συσκευασίες σε κουτιά από χαρτόνι με τις πωλήσεις εξοπλισμών συσκευασίας σε PET, περιλαμβανομένης της χρησιμοποιήσεως αναγκαστικών πωλήσεων [...], πρώτον, με τη δυνατότητα της οντότητας αυτής να καθορίζει τιμή αποκλεισμού ("predatory pricing" [...]), δεύτερον, με πόλεμο τιμών και, τρίτον, με τη χορήγηση εκπτώσεων εμπιστοσύνης» (σκέψη 156 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

102 — Εν προκειμένω, με το υπόμνημα αντικρούσεως και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η Επιτροπή διευκρίνισε ότι μια διαρθρωτική μεταβολή των συνθηκών στην αγορά με αποτέλεσμα η νέα οντότητα να αποκτήσει τέτοια μέσα και τέτοιο κίνητρο συνεπάγεται την άμεση δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως στη δεύτερη αγορά.

μετά από ορισμένο χρόνο και θα προκύψει από τη συμπεριφορά που θα υιοθετήσει η νέα οντότητα στην πρώτη αγορά όπου κατέχει ήδη δεσπόζουσα θέση. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, δεν δημιουργεί ή ενισχύει τη δεσπόζουσα θέση η δομή που προκύπτει από την πράξη συγκεντρώσεως καθαυτή, υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού, αλλά η μελλοντική συμπεριφορά της νέας οντότητας »[103]. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, και στην τελευταία περίπτωση, αντιθέτως προς αυτό που έκρινε το Πρωτοδικείο, η συγκέντρωση θα μπορέσει να δημιουργήσει ή να ενισχύσει δεσπόζουσα θέση, καθόσον θα έχει αμέσως και ευθέως ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν οι συνθήκες υπό τις οποίες οι μορφές καταχρηστικής συμπεριφοράς είναι όχι μόνον δυνατές, αλλά και ορθολογικές από οικονομική άποψη.

116. Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι υπάρχουν ανυπέρβλητα νομικά και πρακτικά εμπόδια να αναλυθεί το αντικίνητρο που ενδεχομένως προκύπτει από το παράνομο ορισμένων μορφών συμπεριφοράς. Συγκεκριμένα, δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθούν με επαρκή βαθμό βεβαιότητας η διάθεση ορισμένων επιχειρήσεων να ακολουθήσουν παράνομες μορφές συμπεριφοράς και οι συνέπειες που θα είχε για τη συμπεριφορά τους ο κίνδυνος να ανακαλυφθούν και να τιμωρηθούν.

117. Στη συνέχεια, όσον αφορά τη δεύτερη πτυχή του ζητήματος η οποία αφορά τις δεσμεύσεις συμπεριφοράς που προτάθηκαν από την Tetra (βλ. το σημείο 113 των προτάσεών μου), η Επιτροπή παρατηρεί ότι, αν ληφθεί υπόψη ο σκοπός του προβλεπόμενου από τον κανονισμό 4064/89 ex ante ελέγχου, οι δεσμεύσεις μη καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως της δεσπόζουσας θέσεως που δημιουργήθηκε ή ενισχύθηκε από μια συγκέντρωση είναι απαράδεκτες, καθόσον δεν δίνουν τη δυνατότητα να λυθούν τα διαρθρωτικά προβλήματα που ο κανονισμός θέλει να αποφύγει. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο, όταν επέβαλε να ληφθούν υπόψη τέτοιες δεσμεύσεις, παρέβη τις διατάξεις του κανονισμού, και ειδικότερα τα άρθρα 2 και 8, παράγραφος 2. Εν πάση περιπτώσει, κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο εσφαλμένως έκρινε ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τις δεσμεύσεις συμπεριφοράς που πρότεινε η Tetra, καθόσον από την επίμαχη απόφαση προκύπτει ότι οι δεσμεύσεις αυτές εξετάστηκαν και απορρίφθηκαν, όχι μόνο για λόγους αρχής, αλλά και διότι «η αποτελεσματική παρακολούθησή τους είναι εξαιρετικά δυσχερής εάν όχι ανέφικτη»[104].

118. Νομίζω ότι αυτά τα επιχειρήματα της Επιτροπής δεν είναι πειστικά.

119. Συγκεκριμένα, οι αιτιάσεις που προσάπτονται στο Πρωτοδικείο θα ήσαν δικαιολογημένες μόνον αν από την επίμαχη απόφαση προέκυπτε ότι, όπως υποστήριξε η Επιτροπή στο υπόμνημα αντικρούσεως και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η συγκέντρωση θα επέφερε διαρθρωτικές μεταβολές στην αγορά οι οποίες θα δημιουργούσαν αυτόματα μια δεύτερη δεσπόζουσα θέση, την οποία η νέα οντότητα

103 — Σκέψη 154 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

104 — Αιτιολογική σκέψη 431 της επίμαχης αποφάσεως.

θα εκμεταλλευόταν καταχρηστικά με προβλέψιμες μορφές συμπεριφοράς.

120. Ωστόσο, όπως ορθώς υπογράμμισε η Tetra, η επίμαχη απόφαση δεν εκθέτει ότι η νέα οντότητα θα αποκτήσει αμέσως και αυτομάτως δεσπόζουσα θέση στις αγορές εξοπλισμών συσκευασίας από PET, αλλά προέβλεψε ότι τούτο θα γίνει μόνο σε δεύτερο στάδιο, μέσω καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως της δεσπόζουσας θέσεως που η Tetra είχε ήδη στο χαρτόνι.

121. Τούτο προκύπτει σαφώς, παραδείγματος χάριν, από το χωρίο της επίμαχης αποφάσεως όπου εκτίθεται ότι η «συνένωση της δεσπόζουσας θέσης της Tetra στην αγορά συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι και της ηγετικής θέσης της Sidel στην αγορά εξοπλισμού συσκευασίας σε PET [...] θα δημιουργήσει μία δομή αγοράς που θα επιτρέψει στη νέα οντότητα να χρησιμοποιήσει ως "μοχλό" τη δεσπόζουσα θέση στην αγορά ασηπτικής συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι ώστε να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση στην αγορά εξοπλισμού συσκευασίας σε PET» [105]. Συγκεκριμένα, από το χωρίο αυτό είναι φανερό ότι η συγκέντρωση θα δημιουργούσε *αμέσως* μια δομή στην αγορά η οποία θα έδινε στη νέα οντότητα τα μέσα και τα κίνητρα να ακολουθήσει ορισμένες πρακτικές χρησιμοποιήσεως «μοχλού» και *μετά* να αποκτήσει, μέσω των πρακτικών αυτών, δεσπόζουσα θέση στις αγορές των εξοπλισμών συσκευασίας από PET.

122. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε ότι η Επιτροπή έπρεπε να λάβει υπόψη τα διάφορα στοιχεία που θα μπορούσαν να επηρεάσουν το ενδεχόμενο η νέα οντότητα να ακολουθήσει τέτοιες μορφές συμπεριφοράς που θα της έδιναν τη δυνατότητα να αποκτήσει την προβλεπόμενη δεσπόζουσα θέση στις αγορές εξοπλισμών συσκευασίας από PET.

123. Με άλλα λόγια, όπως υπογράμμισε η Tetra, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε ότι η Επιτροπή, όπως αξιολόγησε τα οικονομικά κίνητρα για να ακολουθηθούν τέτοιες μορφές συμπεριφοράς, έπρεπε να λάβει υπόψη και το ενδεχόμενο αντικίνητρο που απέρρεε από το παράνομο των σχετικών μορφών συμπεριφοράς (οι οποίες θα οδηγούσαν σε καταχρηστική εκμετάλλευση της προϋπάρχουσας δεσπόζουσας θέσεως της Tetra στο χαρτόνι) ή από τις δεσμεύσεις που η εταιρία αυτή είχε προτείνει να αναλάβει.

124. Αντιθέτως προς αυτό που υποστηρίζει η Επιτροπή, το Πρωτοδικείο, αξιώνοντας

105 — Αιτιολογική σκέψη 342. Στο ίδιο πνεύμα, βλ. και την αιτιολογική σκέψη 330 όπου διευκρινίζεται: «Εξαγοράζοντας τη Sidel, η Tetra διασφαλίζει ότι η δεσπόζουσα θέση της στην αγορά ασηπτικής συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι διατηρείται και ενισχύεται με την κατάργηση της Sidel ως πηγής ανταγωνιστικών πιέσεων. Επί πλέον, χρησιμοποιώντας ως "μοχλό" τη δεσπόζουσα θέση της στην αγορά κουτιών από χαρτόνι, η Tetra/Sidel *θα έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση και στην αγορά εξοπλισμού PET*, και ιδίως στις μηχανές SBM υψηλής και χαμηλής παραγωγικής ικανότητας στα σχετικά τμήματα τελικής χρήσης» (η έμφαση δική μου). Ανάλογες εκτιμήσεις περιλαμβάνονται σε πολλά χωρία της επίμαχης αποφάσεως, όπως παραδείγματος χάριν στις αιτιολογικές σκέψεις 331, 359 και 389.

από την Επιτροπή να λάβει υπόψη το παράνομο των συγκεκριμένων μορφών συμπεριφοράς με τις οποίες θα γινόταν χρήση «μοχλού» και τις δεσμεύσεις που είχε προτείνει συναφώς η Tetra, ουδόλως ζήτησε από την Επιτροπή να αξιολογήσει το ενδεχόμενο η νέα οντότητα να εκμεταλλευτεί καταχρηστικά τη δεσπόζουσα θέση που θα δημιουργούσε η συγκέντρωση. Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο απλώς και μόνο ζήτησε από την Επιτροπή να αξιολογήσει το ενδεχόμενο η νέα οντότητα, εκμεταλλευόμενη καταχρηστικά την προϋπάρχουσα δεσπόζουσα θέση της Tetra στο χαρτόνι, να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση στις αγορές των εξοπλισμών συσκευασίας από PET· δηλαδή, να αξιολογήσει αν η συγκέντρωση θα είχε ως συνέπεια τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως υπό την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού 4064/89.

125. Κατά τα λοιπά, δεν νομίζω ότι υπήρχαν ανυπέρβλητα νομικά ή πρακτικά εμπόδια για να γίνει η εκτίμηση την οποία ζήτησε το Πρωτοδικείο. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο δεν απαίτησε να καθορίσει η Επιτροπή με ακρίβεια αν το παράνομο των σχετικών μορφών συμπεριφοράς ή οι δεσμεύσεις που είχε προτείνει η Tetra θα απέτρεπαν την επιχείρηση αυτή να ακολουθήσει τις πιο πάνω μορφές συμπεριφοράς, ακριβώς όπως, από την άλλη πλευρά, το Πρωτοδικείο δεν απαίτησε να αποδείξει η Επιτροπή ότι τα οικονομικά κίνητρα που εξατομίκευσε η επίμαχη απόφαση θα οδηγούσαν οπωσδήποτε την Tetra να ακολουθήσει τις πιο πάνω μορφές συμπεριφοράς. Το Πρωτοδικείο ζήτησε από την Επιτροπή μόνο να λάβει υπόψη τα στοιχεία αυτά στο πλαίσιο των προγνωστικών της, περιοριζόμενο να αξιολογήσει αν —λαμβανομένων υπόψη των συνήθων εμπορικών πρακτικών στον σχετικό τομέα— η Επιτροπή, οι αρμόδιες εθνικές αρχές ή οι θιγόμενοι ανταγωνιστές θα μπορούσαν εύκολα να λάβουν γνώση των ενδεχόμενων μορφών παράνομης συμπεριφοράς.

126. Τέλος, δεν βρίσκω πειστικό ούτε το επιχείρημα της Επιτροπής ότι το Πρωτοδικείο εσφαλμένως αγνόησε την ανάλυση στην οποία η Επιτροπή προέβη σχετικά με τις προταθείσες από την Tetra δεσμεύσεις συμπεριφοράς. Συγκεκριμένα, όπως ορθώς παρατήρησε η Tetra, η Επιτροπή περιορίστηκε να εκθέσει περιληπτικά και χωρίς να παραθέσει αιτιολογία ότι «η αποτελεσματική παρακολούθηση των σχετικών δεσμεύσεων είναι εξαιρετικά δυσχερής εάν όχι ανέφικτη», και δεν αξιολόγησε προσηκόντως τις ενδεχόμενες συνέπειές τους για τη μελλοντική συμπεριφορά της νέας οντότητας και, ειδικότερα, δεν αξιολόγησε το αν οι δεσμεύσεις αυτές μπορούσαν να αποτελέσουν σημαντικό αντικίνητρο για να ακολουθηθεί η προβλεφθείσα πρακτική της χρησιμοποιήσεως «μοχλού».

127. Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να συναχθεί ότι οι αιτιάσεις της Επιτροπής δεν είναι δικαιολογημένες. Θα επαναλάβω ότι τα πράγματα θα ήσαν διαφορετικά αν από την επίμαχη απόφαση προέκυπτε ότι η συγκέντρωση θα επέφερε τέτοιες διαρθρωτικές μεταβολές στην αγορά ώστε να δημιουργηθεί αμέσως και αυτομάτως δεσπόζουσα θέση στις αγορές του PET. Αυτό είναι εκείνο που υποστήριξε η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αλλά, όπως είδαμε, δεν είναι εκείνο που προκύπτει από την επίμαχη απόφαση.

128. Υπό το φως των ανωτέρω θεωρώ ότι ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου αναιρέσεως σχετικά με την εξατομίκευση χωριστών αγορών των μηχανών SBM αναλόγως της τελικής χρήσεώς τους

129. Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι δεν επιβεβαίωσε την εκτίμησή της σχετικά με την εξατομίκευση ειδικών αγορών των μηχανών SBM (χαμηλής και υψηλής παραγωγικής ικανότητας) για τη συσκευασία των «ευαίσθητων» προϊόντων. Εν προκειμένω, η Επιτροπή διατυπώνει διάφορες αιτιάσεις, διακρίνοντας μεταξύ αιτιάσεων σχετικά με τα χαρακτηριστικά της προσφοράς και αιτιάσεων σχετικά με τα χαρακτηριστικά της ζητήσεως των μηχανών αυτών.

130. Αρχίζοντας με τις πρώτες αιτιάσεις, η Επιτροπή αμφισβητεί το συμπέρασμα ότι «η προσβαλλομένη απόφαση δεν παρέχει επαρκώς πειστικά αποδεικτικά στοιχεία για να αποδείξει τα προβαλλόμενα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μηχανών SBM που χρησιμοποιούνται για τη συσκευασία των ευαίσθητων προϊόντων» [106]. Κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο, συνοψίζοντας υπέρ το δέον τα πράγματα, κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό χωρίς να λάβει υπόψη τις ενδείξεις που περιέχονται στην επίμαχη απόφαση και στο υπόμνημα αντικρούσεως σχετικά με την προσαρμογή των μηχανών SBM στις ειδικές απαιτήσεις των πελατών και εσφαλμένως στήριξε την εκτίμησή του στους αντίθετους ισχυρισμούς που η Tetra προέβαλε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

131. Ωστόσο, νομίζω ότι η Tetra εύκολα μπόρεσε να αντιτάξει ότι η επίμαχη απόφαση εκθέτει σαφώς ότι «οι περισσότερες μηχανές SBM είναι "γενικής χρήσεως", αλλά ότι, «[π]αρ' όλα αυτά, μια παραγωγική γραμμή συσκευασίας PET, της οποίας η μηχανή SBM αποτελεί ένα μόνο στοιχείο, είναι συνήθως προσαρμοσμένη στα ειδικά προϊόντα τα οποία τοποθετεί εντός φιαλών ο πελάτης» [107]. Επομένως, αντιθέτως προς αυτό που υποστηρίζει η Επιτροπή, από την επίμαχη απόφαση προκύπτει ότι οι μηχανές SBM ήσαν κατά το μεγαλύτερο μέρος γενικής χρήσεως, οπότε μπορούσαν να προσαρμοστούν για τη συσκευασία διαφόρων ειδών προϊόντων, ενώ εν γένει οι εξοπλισμοί συσκευασίας από PET, των οποίων οι μηχανές αυτές δεν ήσαν παρά ένα από τα συστατικά, ήσαν εκείνοι που παραγγέλλονταν «με ειδική παραγγελία» αναλόγως των προϊόντων που έπρεπε να συσκευαστούν.

132. Κατά συνέπεια, όταν εξέτασε την εν λόγω αιτιολογία της επίμαχης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε ότι «το γεγονός και μόνον ότι κάθε μηχανή SBM πρέπει να είναι εγκατεστημένη σε αλυσίδα PET για να είναι χρήσιμη στον αγοραστή της δεν δικαιολογεί ότι η εξειδίκευση άλλων εξοπλισμών PET που χαρακτηρίζει την αλυσίδα αυτή, και ιδίως των εξοπλισμών της ασηπτικής πληρώσεως PET, έχει αντίκτυπο στις μηχανές SBM καθαυτές» [108].

133. Στη συνέχεια, όσον αφορά τις περαιτέρω πληροφορίες που παρασχέθηκαν με το υπόμνημα αντικρούσεως σχετικά με τις τεχνικές προσαρμογές που έπρεπε να γίνουν

106 — Σκέψη 261.

107 — Αιτιολογική σκέψη 177.

108 — Σκέψη 265.

στις μηχανές SBM για να μπορέσουν οι μηχανές αυτές να χρησιμοποιηθούν σε συγκεκριμένες γραμμές συσκευασίας από PET, το Πρωτοδικείο ορθώς απάντησε ότι «η προσβαλλομένη απόφαση ουδόλως αναφέρει τα πληροφοριακά αυτά στοιχεία» [109]. Συγκεκριμένα, όπως ελέχθη, τα στοιχεία και οι εκτιμήσεις που στήριξαν την επίμαχη απόφαση έπρεπε να εκτεθούν σαφώς στην απόφαση εκείνη και δεν μπορούσαν να εκτεθούν μόνο μετά, στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου (βλ. το σημείο 106 των προτάσεών μου).

134. Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να θεωρηθούν αλυσιτελείς οι περαιτέρω εκτιμήσεις στις οποίες το Πρωτοδικείο προέβη για να αντικρούσει, υπό το φως των στοιχείων τα οποία ανέφερε η Tetra, τα τεχνικής φύσεως επιχειρήματα που προβλήθηκαν περαιτέρω με το υπόμνημα αντικρούσεως. Μολονότι θα ήταν καλύτερα το Πρωτοδικείο να μην εισέλθει σε τέτοιου είδους εκτιμήσεις, τούτο δεν αναιρεί το ότι εν πάση περιπτώσει η Επιτροπή δεν μπορούσε να προβάλει στη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου στοιχεία των οποίων δεν έγινε μνεία στην επίμαχη απόφαση.

135. Μετά από όσα ελέχθησαν σχετικά με τις αιτιάσεις που αφορούν τα χαρακτηριστικά της προσφοράς των μηχανών SBM, μπορώ να έλθω στις αιτιάσεις που αφορούν τα χαρακτηριστικά της ζητήσεως.

136. Εν προκειμένω, πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι αιτιάσεις αυτές αφορούν τη συλλογιστική που οδήγησε την Επιτροπή να εξατομικεύσει ειδικές αγορές των μηχανών SBM για τη συσκευασία των «ευαίσθητων» προϊόντων με γνώμονα τόσο τις τιμολογιακές διακρίσεις που δημιουργούσε κατά το παρελθόν η Sidel εις βάρος των πελατών που ήθελαν να συσκευάζουν τα προϊόντα αυτά όσο και την πιθανή συνέχιση της πολιτικής αυτής από τη νέα οντότητα.

137. Ειδικότερα, η συλλογιστική αυτή στηριζόταν στη διττή θεωρητική προϋπόθεση ότι «μια διακεκριμένη ομάδα πελατών για το σχετικό προϊόν μπορεί να υποκαταστήσει μια πιο περιορισμένη, διακεκριμένη αγορά προϊόντος όταν η εν λόγω ομάδα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διάκρισης ως προς τις τιμές» και ότι «[α]υτό ισχύει συνήθως όταν τηρούνται δύο όροι: α) είναι δυνατό να καθοριστεί σαφώς η ομάδα στην οποία ανήκει ένας μεμονωμένος πελάτης κατά τη στιγμή που αγοράζει τα σχετικά προϊόντα και β) οι συναλλαγές μεταξύ πελατών ή οι ενέργειες αρμπιτράζ από τρίτους δεν πρέπει να είναι εφικτές» [110]. Με βάση τα πιο πάνω και λαμβανομένου υπόψη ότι εν προκειμένω πληρούνταν η σχετική προϋπόθεση, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπήρχαν ειδικές αγορές των μηχανών SBM για τη συσκευασία των «ευαίσθητων» προϊόντων.

138. Με την υπό εξέταση αιτίαση, η Επιτροπή επικρίνει τις περιεχόμενες στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εκτιμήσεις σχετικά με τη συλλογιστική αυτή, προσάπτοντας στο Πρωτοδικείο ειδικότερα ότι: i) κακώς παρέ-

109 — Αυτόθι.

110 — Αιτιολογική σκέψη 178 της επίμαχης αποφάσεως.

λειψε να λάβει υπόψη τις δυσμενείς τιμολογιακές διακρίσεις που κατά το παρελθόν δημιουργούσε η Sidel, με το σκεπτικό ότι οι διακρίσεις αυτές «δεν μπορούν να συνιστούν επαρκώς σοβαρή απόδειξη ότι η νέα οντότητα εξακολουθεί να έχει παρόμοια συμπεριφορά», δεδομένου ότι «[η] οντότητα αυτή, σε αντίθεση με τη Sidel πριν από τη συγκέντρωση, δεσμεύεται όχι μόνον από τις αναλήψεις δεσμεύσεων, αλλά και από τις διάφορες υποχρεώσεις που περιορίζουν τη συμπεριφορά της Tetra» [111]. ii) κακώς παρέλειψε να λάβει υπόψη μεγάλο μέρος των παρατηρήσεων της Επιτροπής σχετικά με τη δυνατότητα προσδιορισμού των πελατών που σκόπευαν να χρησιμοποιήσουν τις μηχανές SBM για τη συσκευασία «ευαίσθητων» προϊόντων και, εν πάση περιπτώσει, δεν κατάλαβε τη σημασία των παρατηρήσεων της Επιτροπής και iii) παρανόησε και κακώς παρέλειψε να λάβει υπόψη τις παρατηρήσεις της Επιτροπής σχετικά με την αδυναμία αποκτήσεως των μηχανών συγκεκριμένου παραγωγού από άλλα πρόσωπα (στην ουσία, άλλους πελάτες που θα ήθελαν να τις πωλήσουν μεταχειρισμένες).

139. Ούτε οι αιτιάσεις αυτές μού φαίνονται βάσιμες.

140. Συγκεκριμένα, όσον αφορά την πρώτη αιτίαση, πρέπει να συμφωνήσω με την Tetra ότι η βαλλόμενη κρίση του Πρωτοδικείου δεν έχει καμία σχέση με εξατομίκευση ειδικών αγορών των μηχανών SBM για τη συσκευασία των «ευαίσθητων» προϊόντων. Η κρίση αυτή του Πρωτοδικείου, πόρρω απέχουσα από το να αφορά τον ορισμό των σχετικών αγορών, περιέχεται στο μέρος της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως στο οποίο εξετάζονται οι «τρόποι με τους οποίους η νέα οντότητα μπορεί να χρησιμοποιήσει "μοχλό"», και ειδικότερα αφορά την απαίτηση να περιοριστεί η εξέταση αυτή σε εκείνους τους τρόπους «οι οποίοι, κατά πάσα πιθανότητα, δεν αποτελούν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως στις αγορές ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι» και να ληφθούν υπόψη οι δεσμεύσεις που πρότεινε η Tetra (βλ. το σημείο 43 των προτάσεών μου).

141. Στη συνέχεια, αντιθέτως προς αυτό που υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, νομίζω ότι το Πρωτοδικείο εξέτασε και ορθώς κατανόησε τα διάφορα χωρία στα οποία εκτίθεται η συλλογιστική της Επιτροπής. Πάντως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η συλλογιστική αυτή περιέχει στην ουσία σφάλμα λογικής, καθόσον η δυνατότητα της νέας οντότητας να προσδιορίζει τους πελάτες που θέλουν να συσκευάζουν «ευαίσθητα» προϊόντα (και επομένως να εφαρμόζει τιμές που δημιουργούν διακρίσεις εις βάρος τους) «δεν αποκλείει ότι οι πελάτες αυτοί θα μπορέσουν να στραφούν προς άλλους προμηθευτές μηχανών SBM αν δεν ικανοποιούνται πλέον από τους όρους που προσφέρει η εν λόγω οντότητα» [112].

142. Νομίζω ότι η κρίση αυτή του Πρωτοδικείου, αν και είναι πολύ συνοπτική, μπορεί να γίνει δεκτή. Συγκεκριμένα, θεωρώ ότι, ακόμη και αν η νέα οντότητα είναι σε θέση

111 — Σκέψη 223 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

112 — Σκέψη 268.

να προσδιορίσει τους πελάτες που θέλουν να συσκευάζουν «ευαίσθητα» προϊόντα και, λαμβανομένης υπόψη της αδυναμίας των πελατών αυτών να αποκτήσουν τις μηχανές της από άλλα πρόσωπα, αποφασίσει να ζητήσει από τους πελάτες αυτούς μεγαλύτερη τιμή από εκείνη που εφαρμόζει για τους άλλους πελάτες, τούτο από μόνο του δεν θα δώσει τη δυνατότητα να εξατομικευθούν ειδικές αγορές των μηχανών SBM για τη συσκευασία των «ευαίσθητων» προϊόντων, καθόσον —όπως εξέθεσε το Πρωτοδικείο— οι πελάτες οι οποίοι θα υφίστανται δυσμενείς διακρίσεις θα μπορούν να απευθυνθούν σε άλλους προμηθευτές που δεν ακολουθούν την ίδια τιμολογιακή πολιτική.

143. Με άλλα λόγια, νομίζω ότι το γεγονός ότι ένας μόνον επιχειρηματίας (τον οποίο δεν ακολουθούν οι ανταγωνιστές του) ακολουθεί τιμολογιακή πολιτική γενεσιουργό διακρίσεων εις βάρος συγκεκριμένης ομάδας πελατών δεν δίνει από μόνο του τη δυνατότητα να εξατομικευθεί μια ειδική αγορά σχετικά με την πιο πάνω ομάδα πελατών, καθόσον η ύπαρξη άλλων επιχειρηματιών που δεν ακολουθούν την ίδια πολιτική δύναται να αποτρέψει το να δημιουργηθούν στην αγορά συνθήκες ουσιωδώς διαφορετικές για την εν λόγω ομάδα πελατών.

144. Κατά συνέπεια, δεν νομίζω ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικά σφάλματα όταν επέκρινε τη συλλογιστική της Επιτροπής που στηριζόταν στις δυσμενείς τιμολογιακές διακρίσεις που εφάρμοζε κατά το παρελθόν η Sidel και στο ενδεχόμενο να συνεχιστεί η πολιτική αυτή από τη νέα οντότητα.

145. Κατόπιν όλων των ανωτέρω, θεωρώ ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου αναιρέσεως σχετικά με την ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως της Tetra στο χαρτόνι

146. Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως η Επιτροπή επικρίνει το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου ότι «τα προβληθέντα με την προσβαλλομένη απόφαση στοιχεία δεν αποδεικνύουν, επαρκώς από νομικής απόψεως, ότι τα αποτελέσματα της τροποποιηθείσας συγκεντρώσεως επί της θέσεως που κατέχει η Tetra, κυρίως στις αγορές των ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι, εξαλείφοντας τη Sidel ως δυνητικό ανταγωνιστή, είναι τέτοια ώστε πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού» [113].

147. Εν προκειμένω, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο κατ' αρχάς ότι δεν αναγνώρισε ότι, αυτός καθ' εαυτόν, ο περιορισμός του προερχομένου από τις αγορές του PET «δυνητικού» ανταγωνισμού θα ενίσχυσε τη δεσπόζουσα θέση της Tetra στο

113 — Σκέψη 333.

χαρτόνι. Στη συνέχεια, κακώς το Πρωτοδικείο επέβαλε στην Επιτροπή να αποδείξει ότι ο πιο πάνω περιορισμός του «δυνητικού» ανταγωνισμού θα μπορούσε «να ενισχύσει τη δεσπόζουσα θέση της Tetra *έναντι των ανταγωνιστών της* στις αγορές των ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι» [114], δεδομένου ότι η ενίσχυση αυτή δεν έπρεπε να εκτιμηθεί σε σχέση με τους ανταγωνιστές της Tetra, αλλά σε σχέση με τον αναπόφευκτο αντίκτυπο που ο περιορισμός του προερχομένου από το PET «δυνητικού» ανταγωνισμού θα είχε για τους πελάτες και τους καταναλωτές όσον αφορά τόσο την αύξηση (ή τη μη μείωση) των τιμών του χαρτονιού όσο και τη μικρότερη καινοτομία στα προϊόντα.

148. Επί πλέον, κατά την Επιτροπή, όπως προκύπτει από όσα αυτή εξέθεσε στο πλαίσιο του πρώτου λόγου αναιρέσεως, το Πρωτοδικείο κακώς έκρινε ότι η εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τον περιορισμό του «δυνητικού» ανταγωνισμού αναιρείται από το γεγονός ότι η αύξηση του PET στη συσκευασία των «ευαίσθητων» προϊόντων θα ήταν «πιθανότατα σαφώς λιγότερη από ό,τι φρονεί η Επιτροπή» [115].

149. Η Επιτροπή αμφισβητεί και το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου ότι ούτως ή άλλως «δεν αποδείχθηκε ότι, σε περίπτωση εξαλείψεως ή μειώσεως των προερχομένων από τις αγορές PET ανταγωνιστικών πιέσεων, η Tetra θα οδηγηθεί σε μη μείωση των τιμών των συσκευασιών της σε κουτιά από χαρτόνι και θα σταματήσει να εισάγει καινοτομίες» [116].

150. Εν προκειμένω, η Επιτροπή αρχίζει με την παρατήρηση ότι η εκτίμηση του Πρωτοδικείου σχετικά με τα αποτελέσματα που ο περιορισμός του «δυνητικού» ανταγωνισμού θα έχει στις τιμές του χαρτονιού εκκινεί από την εσφαλμένη αφετηρία ότι το κόστος του PET είναι μεγαλύτερο από το κόστος του χαρτονιού (και εδώ παραπέμπει σε όσα προέβαλε με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως). Πάντοτε όσον αφορά την εκτίμηση αυτή, η Επιτροπή απορρίπτει στη συνέχεια την κριτική που της προσήψε το Πρωτοδικείο για το ότι δεν εξήγησε γιατί οι ανταγωνιστές της Tetra δεν θα μπορέσουν να αντλήσουν όφελος από μια αύξηση των τιμών του χαρτονιού: η Επιτροπή θεωρεί ότι κατ' αυτόν τον τρόπο το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη ότι οι ανταγωνιστές αυτοί είχαν εξ ορισμού περιθωριοποιηθεί από τη δεσπόζουσα θέση της Tetra. Επί πλέον, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι δεν έλαβε υπόψη τις συνέπειες που θα είχε για τις τιμές του χαρτονιού το γεγονός ότι, μετά την απόκτηση του πιο σημαντικού επιχειρηματία στις αγορές του PET, η Tetra θα μπορούσε άνετα να θεωρήσει ότι μέσω της Sidel θα ανακτήσει μεγάλο μέρος των πελατών της που θα μετέβαιναν από το χαρτόνι στο PET.

151. Και όσον αφορά τις συνέπειες που ο περιορισμός του «δυνητικού» ανταγωνισμού θα είχε για την καινοτομία, η Επιτροπή

114 — Σκέψη 323 (η έμφαση δόθηκε από την Επιτροπή).
115 — Σκέψη 324.
116 — Σκέψη 325.

προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπερεκτίμησε την ενδεχόμενη αντίδραση των ανταγωνιστών που είχαν περιθωριοποιηθεί από τη δεσπόζουσα θέση της Tetra. Τέλος, κατά την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε σφάλμα όταν, αφενός, αγνόησε τη διαφορά μεταξύ της πιέσεως για καινοτομία λόγω της αυξήσεως της χρήσεως του PET και της πιέσεως που οφείλεται στους ανταγωνιστές της Tetra στις αγορές του χαρτονιού και, αφετέρου, έκρινε ότι οι πρόσφατες καινοτομίες τις οποίες εισήγαγε η εταιρία αυτή δεν οφείλονταν στην πίεση από το PET.

152. Πριν εξεταστούν οι αιτιάσεις αυτές, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, όπως παρατήρησε η Tetra, ο *δυνητικός* ανταγωνισμός για τον οποίο γίνεται λόγος στον παρόντα λόγο αναιρέσεως δεν συνίσταται στον ανταγωνισμό από επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να εισέλθουν στις αγορές των συσκευασιών από χαρτόνι και επομένως να αποτελέσουν δυνητικούς ανταγωνιστές της Tetra στις αγορές αυτές. Αντιθέτως, είναι σαφές ότι πρόκειται για *έμμεσο* ανταγωνισμό από επιχειρήσεις που δρουν σε χωριστές αγορές από εκείνες των συσκευασιών από χαρτόνι (έστω και γειτνιάζουσες με τις τελευταίες αγορές), οι οποίες κατασκευάζουν εξοπλισμό για συσκευασία από ένα υλικό, το PET, το οποίο από οικονομικής απόψεως θεωρήθηκε από την Επιτροπή μόνον «ασθενές υποκατάστατο» του χαρτονιού [117]. Κατά συνέπεια, στη συνέχεια θα μιλάω για *έμμεσο* και όχι για *δυνητικό* ανταγωνισμό που προέρχεται από το PET.

153. Κατόπιν αυτών, πρέπει να συμφωνήσω με την Tetra ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο περιορισμός του έμμεσου ανταγωνισμού, ο οποίος απορρέει από την απόκτηση της κύριας επιχειρήσεως που δρα σε γειτνιάζουσα αγορά, συνεπάγεται *αυτός καθ' εαυτόν* ενίσχυση δεσπόζουσας θέσεως υπό την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού 4064/89. Αντιθέτως, λαμβανομένης υπόψη της γνωστότατης εννοίας της «δεσπόζουσας θέσεως» όπως έχει ερμηνευθεί στη νομολογία του Δικαστηρίου, πρέπει να αξιολογηθεί αν ο πιο πάνω περιορισμός του έμμεσου ανταγωνισμού θα μπορούσε να αυξήσει την «οικονομική ισχύ» της δεσπόζουσας επιχειρήσεως, με αποτέλεσμα η επιχείρηση αυτή να είναι σε θέση να εμποδίσει ακόμη περισσότερο (ή πιο άνετα) «τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά» και να συμπεριφέρεται ακόμη πιο «ανεξάρτητα *έναντι των ανταγωνιστών, των πελατών της και, τελικά, των καταναλωτών*» [118].

154. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει επίσης ότι το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να αναφερθεί ορθότερα στην έννοια αυτή στο πλαίσιο της αναλύσεώς του, αντί να πει ότι της Επιτροπής έργο είναι να αποδείξει ότι ο

117 — Βλ. ειδικότερα την αιτιολογική σκέψη 332 της επίμαχης αποφάσεως, όπου διευκρινίζεται ότι το χαρτόνι και το PET είναι «τεχνικά υποκατάστατα ως προς το ότι αμφότερα τα υλικά συσκευασίας μπορούν να συσκευάζουν τα σχετικά τμήματα προϊόντος τελικής χρήσης» και μπορούν «να θεωρηθούν, από οικονομική άποψη, "ασθενή υποκατάστατα"». Στο ίδιο πνεύμα, βλ. και την αιτιολογική σκέψη 163 της επίμαχης αποφάσεως (η οποία σκέψη παρατέθηκε στο σημείο 10 των προτάσεών μου), όπου εξάλλου σημειώνεται ότι στο μέλλον μπορεί να αλλάξει ο ορισμός των αγορών για τα συστήματα συσκευασίας από PET και χαρτόνι.

118 — Βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 1979, 85/76, Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1979/1, σ. 215, σκέψη 28· η έμφαση δική μου).

περιορισμός του προερχόμενου από το PET έμμεσου ανταγωνισμού θα μπορέσει «να ενισχύσει τη δεσπόζουσα θέση της Tetra *έναντι των ανταγωνιστών της* στις αγορές του ασηπτικού χαρτονιού». Ωστόσο, νομίζω ότι δεν πρόκειται για ιδιαιτέρως σοβαρή ανακρίβεια ικανή να αναιρέσει το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου, καθόσον εν πάση περιπτώσει το Πρωτοδικείο αξιολόγησε, και έκρινε ότι έχει διάφορα σφάλματα, τη συλλογιστική την οποία ακολούθησε η Επιτροπή για να αποδείξει τα αποτελέσματα που ο προβλεπόμενος περιορισμός του προερχόμενου από το PET έμμεσου ανταγωνισμού θα έχει για τους πελάτες και τους καταναλωτές όσον αφορά τόσο την αύξηση (ή μη μείωση) των τιμών του χαρτονιού όσο και τη μικρότερη καινοτομία στα προϊόντα.

155. Ομοίως, θεωρώ ότι το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου δεν αναιρείται από τα σφάλματα στα οποία το Πρωτοδικείο υπέπεσε σχετικά με την εκτίμηση της προβλέψιμης αυξήσεως του PET για τη συσκευασία των ρευστών γαλακτοκομικών προϊόντων (βλ. τα σημεία 103 και 112 των προτάσεών μου) [119].

156. Ασφαλώς, η διαπίστωση ότι η αύξηση του PET για τη συσκευασία των «ευαίσθητων» προϊόντων «είναι, πλην αυτής που αφορά τα BPF και τα αφεψήματα τσαγιού ή καφέ, πιθανότατα σαφώς λιγότερη από ό,τι φρονεί η Επιτροπή» οδήγησε το Πρωτοδικείο να κρίνει ότι «δεν είναι δυνατό, βάσει των προβληθέντων με την προσβαλλομένη απόφαση στοιχείων για να δικαιολογηθεί η απαγόρευση της συγκεντρώσεως, να καθοριστεί με την απαιτούμενη βεβαιότητα αν η λειτουργία της τροποποιηθείσας συγκεντρώσεως θέτει την Tetra σε κατάσταση όπου μπορεί να είναι πιο ανεξάρτητη απ' ό,τι στο παρελθόν σε σχέση με τους ανταγωνιστές της στις αγορές των ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι» [120]. Ωστόσο, το Πρωτοδικείο δεν σταμάτησε εδώ, αλλά συνέχισε την ανάλυσή του φθάνοντας στο συμπέρασμα «ότι τα δύο πραγματικά στοιχεία ως προς τη μελλοντική συμπεριφορά της Tetra επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή, για να αποδείξει τις προβαλλόμενες αρνητικές συνέπειες της τροποποιηθείσας συγκεντρώσεως στις αγορές των ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι, *εν πάση περιπτώσει*, δεν αποδεικνύονται επαρκώς από νομικής απόψεως» (η έμφαση δική μου). Ειδικότερα, όπως είδαμε, κατά το Πρωτοδικείο «δεν αποδείχθηκε ότι, σε περίπτωση εξαλείψεως ή μειώσεως των προερχομένων από τις αγορές PET ανταγωνιστικών πιέσεων, η Tetra θα οδηγηθεί σε μη μείωση των τιμών των συσκευασιών της σε κουτιά από χαρτόνι και θα σταματήσει να εισάγει καινοτομίες» [121].

157. Ερχόμενος στις αιτιάσεις της Επιτροπής σχετικά με το συμπέρασμα αυτό, θα αρχίσω με την παρατήρηση ότι, αντιθέτως με αυτό που υποστηρίζει η Επιτροπή, η εκτίμηση του Πρωτοδικείου ως προς τις

119 — Υπενθυμίζω εν προκειμένω ότι έκρινα αβάσιμη την αιτίαση της Επιτροπής σχετικά με τα σφάλματα στα οποία το Πρωτοδικείο φερόταν ότι υπέπεσε κατά την αξιολόγηση της προβλέψιμης αυξήσεως του PET για τη συσκευασία χυμών (βλ. το σημείο 104 των προτάσεών μου).

120 — Σκέψη 324.

121 — Σκέψη 325.

συνέπειες που ο περιορισμός του προερχόμενου από το PET έμμεσου ανταγωνισμού θα έχει για τις τιμές του χαρτονιού δεν αναιρείται από την εσφαλμένη πεποίθηση ότι το κόστος του PET είναι μεγαλύτερο από το κόστος του χαρτονιού (όσον αφορά το σφάλμα στο οποίο όντως υπέπεσε εν προκειμένω το Πρωτοδικείο, βλ. τα σημεία 111 και 112 των προτάσεών μου).

158. Συγκεκριμένα, θα υπενθυμίσω ότι, όσον αφορά τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι η συγκέντρωση θα δώσει στην Tetra τη δυνατότητα να αποφύγει μείωση των τιμών του χαρτονιού, μείωση η οποία άλλως θα ήταν αναπόφευκτη, το Πρωτοδικείο έκρινε:

i) ότι, «[ό]σον αφορά τους πελάτες των "πιο ευαίσθητων στις τιμές" αγορών κουτιών από χαρτόνι οι οποίοι επεσήμαναν στην Επιτροπή, κατά την έρευνά της αγοράς, "ότι προτίθενται να μεταβούν από τα κουτιά από χαρτόνι στο PET μόνον αν οι τιμές των κουτιών από χαρτόνι αυξηθούν ουσιωδώς, κατά 20 % ή περισσότερο" [...], προκύπτει σαφώς ότι η μείωση της τιμής των κουτιών από χαρτόνι δεν είναι αναγκαία για να παραμείνουν οι πελάτες αυτοί στις αγορές των κουτιών από χαρτόνι. Η προσβαλλομένη απόφαση, διαπιστώνοντας απλώς ότι "οι ίδιοι αυτοί πελάτες θα αποθαρρυνθούν πιθανότατα να μεταβούν από τα κουτιά από χαρτόνι στο PET αν η μείωση της τιμής των κουτιών από χαρτόνι αυξήσει τη διαφορά της τιμής μεταξύ γραμμής συσκευασίας σε κουτιά από χαρτόνι και γραμμής συσκευασίας σε PET" [...], δεν εξηγεί γιατί η Tetra υποχρεούται, εάν δεν υπάρξει συγκέντρωση, να προβεί σ' αυτές τις μειώσεις τιμών για να κρατήσει τους εν λόγω πελάτες. Πράγματι, οι πελάτες αυτοί θα μεταβούν στο PET μόνον αν η τιμή των κουτιών από χαρτόνι αυξηθεί τουλάχιστον κατά 20 % ή αν υπάρξει αντίστοιχη μείωση της τιμής του PET» [122].

ii) ότι «[μ]ολονότι η Επιτροπή προβάλλει ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι είναι δυνατόν η Tetra, αφού πραγματοποιηθεί η συγκέντρωση, να έχει μεγαλύτερη ασφάλεια για να αυξήσει τις τιμές της στις αγορές των ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι έναντι των πελατών αυτών, δεν εξηγεί, συγκεκριμένα, τον λόγο για τον οποίο το γεγονός αυτό δεν επιτρέπει στους ανταγωνιστές της Tetra στις αγορές των κουτιών από χαρτόνι οι οποίοι επίσης ασκούν δραστηριότητες στις αγορές PET, όπως η SIG και η Elopak, να ωφεληθούν συναφώς» [123].

iii) ότι, "[ό]σον αφορά τους παραγωγούς ποτών που θα μεταβούν από τα κουτιά από χαρτόνι στο PET για εμπορικούς λόγους, παρά το γεγονός ότι το PET είναι σαφώς ακριβότερο από τα κουτιά από χαρτόνι, οι πελάτες αυτοί οι οποίοι

122 — Σκέψη 327.
123 — Αυτόθι.

"δεν είναι ευαίσθητοι στις τιμές" δεν θα πεισθούν οπωσδήποτε να διατηρήσουν τις σύσκευασίες σε κουτιά από χαρτόνι με μείωση της τιμής του υλικού» [124] και

iv) ότι η «προσβαλλομένη απόφαση δεν καταδεικνύει γιατί οι εταιρίες που ασκούν δραστηριότητες στις αγορές εξοπλισμών PET οι οποίες, αν δεν υπάρξει η τροποποιηθείσα συγκέντρωση, "θα ασκήσουν πιθανώς έντονο ανταγωνισμό, προκειμένου να αφαιρέσουν μερίδια της αγοράς των κουτιών από χαρτόνι" (αιτιολογική σκέψη 398), θα τροποποιήσουν τη συμπεριφορά τους μετά την επίδικη συγκέντρωση. Στην περίπτωση που εξαφανιστεί η πίεση που ασκεί η Sidel, ουδόλως εξηγείται στην προσβαλλομένη απόφαση ο λόγος για τον οποίο, αν δεν υπάρξει περιθωριοποίηση των ανταγωνιστών της Sidel χάρη στην πετυχημένη χρησιμοποίηση "μοχλού", οι άλλες εταιρίες που ασκούν δραστηριότητες στις αγορές των εξοπλισμών PET δεν θα μπορούν πλέον να προωθήσουν τα πλεονεκτήματα του PET στους πελάτες των αγορών χαρτονένιων κουτιών της Tetra» [125].

159. Όπως εύκολα μπορεί να διαπιστωθεί, με αυτόν τον τρόπο το Πρωτοδικείο έδειξε τα σφάλματα λογικής που ενυπάρχουν στη συλλογιστική της Επιτροπής, χωρίς ουδέποτε να στηρίξει την κρίση του στην εσφαλμένη πεποίθηση ότι το κόστος του PET είναι μεγαλύτερο από το κόστος του χαρτονιού· και τούτο, ούτε στο πιο πάνω σημείο iii, το οποίο είναι η μοναδική περίπτωση όπου εξετάζεται η πτυχή αυτή. Συγκεκριμένα, από προσεκτική ανάγνωση του σημείου αυτού καθίσταται σαφές ότι το Πρωτοδικείο απλώς αναφέρθηκε στον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι μερικοί πελάτες οπωσδήποτε θα μεταστραφούν στο PET, «παρά το γεγονός ότι το PET είναι ακριβότερο ή ότι δεν έχει επέλθει καμία αλλαγή στις τιμές του χαρτονιού» [126], και συνήγαγε λογικά ότι οι πελάτες «"οι οποίοι δεν είναι ευαίσθητοι στις τιμές" δεν θα πεισθούν οπωσδήποτε να διατηρήσουν τις συσκευασίες σε κουτιά από χαρτόνι με μείωση της τιμής του υλικού αυτού».

160. Μετά τη διευκρίνιση ότι η εκτίμηση του Πρωτοδικείου δεν αναιρείται από την εσφαλμένη πεποίθηση ότι το κόστος του PET είναι μεγαλύτερο από το κόστος του χαρτονιού, θα παρατηρήσω ότι δεν βρίσκω βάσιμη ούτε την αιτίαση της Επιτροπής σχετικά με το πιο πάνω σημείο ii, με την οποία αιτίαση προσάπτεται στο Πρωτοδικείο ότι εσφαλμένως αγνόησε ότι οι ανταγωνιστές της Tetra στις αγορές του χαρτονιού έχουν εξ ορισμού περιθωριοποιηθεί από τη δεσπόζουσα θέση της Tetra.

161. Εν προκειμένω, συμφωνώ με την Tetra ότι η αιτίαση αυτή είναι τραβηγμένη. Συγκε-

124 — Σκέψη 328.

125 — Αυτόθι.

126 — Το χωρίο που παρατέθηκε περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 397 της αποφάσεως της Επιτροπής, όπου διευκρινίζεται ότι πολλές εταιρίες που ρωτήθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας αγοράς στην οποία προέβη η Επιτροπή «ανέφεραν σαφώς ότι έχουν μεταστραφεί ή πρόκειται να μεταστραφούν από το χαρτόνι στο PET παρά το γεγονός ότι το PET είναι ακριβότερο ή ότι δεν έχει επέλθει καμία αλλαγή στις τιμές του χαρτονιού».

κριμένα, αν κάποιος δεχθεί θεωρητικά ότι, χάρη στη δεσπόζουσα θέση της, η Tetra εξ ορισμού θα μπορεί «να συμπεριφέρεται σε σημαντική έκταση ανεξάρτητα έναντι των ανταγωνιστών» της στις αγορές του χαρτονιού [127], οπότε και να αυξάνει τις τιμές χωρίς φόβο αντιδράσεως από τους ανταγωνιστές της, θα είναι δύσκολο να εξηγήσει γιατί ελλείψει της συγκεντρώσεως —με δεδομένη τη δεσπόζουσα θέση της Tetra στο χαρτόνι— η εταιρία αυτή δεν θα μπορεί να κάνει το ίδιο και αντιθέτως θα πρέπει να φοβάται τον έμμεσο ανταγωνισμό των επιχειρηματιών που δρουν αποκλειστικά σε γειτνιάζουσες αγορές (όπως η Sidel), οι οποίοι κατασκευάζουν εξοπλισμούς για συσκευασία με ένα υλικό το οποίο θεωρείται μόνο «ασθενές υποκατάστατο» του χαρτονιού.

162. Θα παρατηρήσω επίσης ότι, αντιθέτως προς αυτό που φαίνεται να προκύπτει από την αίτηση αναιρέσεως που υπέβαλε η Επιτροπή, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη τους ανταγωνιστές της Tetra μόνο στις αγορές του χαρτονιού, αλλά τους ανταγωνιστές «που δρουν και στις αγορές του PET». Κατά συνέπεια, αναφέρθηκε σε επιχειρηματίες οι οποίοι θα μπορούσαν να ωφεληθούν και στις αγορές του PET από αύξηση των τιμών του χαρτονιού και εν πάση περιπτώσει θα μπορούσαν να ασκήσουν μεγαλύτερη ανταγωνιστική πίεση λόγω της ταυτόχρονης παρουσίας τους στις αγορές των δύο υλικών συσκευασίας, λαμβανομένου επίσης υπόψη ότι, «αντίθετα από τη νέα οντότητα, [οι επιχειρηματίες αυτοί] δεν [υπόκεινται] σε κανένα περιορισμό ως προς τις προτάσεις προσφορών που αφορούν από κοινού τα κουτιά από χαρτόνι και τις μηχανές SBM» [128].

163. Τέλος, πάντα όσον αφορά τα αποτελέσματα του περιορισμού του προερχομένου από το PET έμμεσου ανταγωνισμού σχετικά με τις τιμές του χαρτονιού, δεν νομίζω ότι είναι βάσιμη η αιτίαση με την οποία η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι δεν έκρινε ότι, μετά την απόκτηση του μεγαλύτερου επιχειρηματία στις αγορές του PET, η Tetra θα μπορεί να αυξάνει πιο ελεύθερα τις τιμές του χαρτονιού, καθόσον θα γνωρίζει ότι μέσω της Sidel θα μπορεί να ανακτήσει μεγάλο μέρος των πελατών που για τον λόγο αυτόν θα έχουν μεταστραφεί στο PET.

164. Συγκεκριμένα, όπως ορθώς υπογράμμισε η Tetra, δεν δύναται να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι δεν έλαβε υπόψη την πτυχή αυτή, καθόσον η πτυχή αυτή δεν είχε θιγεί στην επίμαχη απόφαση της Επιτροπής. Εν πάση περιπτώσει, θα παρατηρήσω ότι, ακόμη και μετά την απόκτηση της Sidel, η μεταστροφή των πελατών της Tetra από το χαρτόνι στο PET σίγουρα δεν θα ήταν χωρίς οικονομικές συνέπειες για τη νέα οντότητα. Συγκεκριμένα, είναι φανερό ότι η βέβαιη απώλεια πελατών της Tetra σε αγορές όπου η Tetra δέσποζε, και στις οποίες η Tetra

127 — Βλ. την προαναφερθείσα απόφαση Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, σκέψη 38.

128 — Σκέψη 330.

ήταν σε θέση να έχει μεγάλα περιθώρια κέρδους, θα αντισταθμιζόταν μόνον εν μέρει από την ελπίδα ανακτήσεως των πελατών αυτών σε αγορές, όπως αυτές του PET, που βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη και χαρακτηρίζονται από έντονο ανταγωνισμό [129].

165. Στη συνέχεια, ερχόμενος στα αποτελέσματα που ο περιορισμός του προερχόμενου από το PET έμμεσου ανταγωνισμού θα έχει για την καινοτομία, θα παρατηρήσω ότι η αιτίαση σχετικά με την υπερεκτίμηση της ενδεχόμενης αντιδράσεως των ανταγωνιστών της Tetra πρέπει να απορριφθεί, τηρουμένων των αναλογιών, για τους ίδιους λόγους που εκτέθηκαν σχετικά με την ανάλογη αιτίαση ως προς τα αποτελέσματα για τις τιμές του χαρτονιού (βλ. τα σημεία 161 και 162 των προτάσεών μου).

166. Τέλος, όσον αφορά την αιτίαση με την οποία η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι δεν έλαβε δεόντως υπόψη το είδος της πιέσεως για καινοτομία το οποίο απορρέει από την αύξηση του PET και ότι κακώς έκρινε ότι οι πρόσφατες καινοτομίες που εισήχθησαν από την Tetra δεν οφείλονταν στην πίεση που προερχόταν από το υλικό αυτό, και εγώ νομίζω ότι η Επιτροπή στην πραγματικότητα εγείρει πραγματικά ζητήματα που το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επιλύσει (βλ. τα σημεία 59 έως 61 των προτάσεών μου).

167. Κατόπιν των ανωτέρω θεωρώ ότι ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου αναιρέσεως σχετικά με τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως της Tetra στις μηχανές SBM

168. Με τον τελευταίο λόγο αναιρέσεως η Επιτροπή επικρίνει το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου ότι «η προσβαλλομένη απόφαση δεν αποδεικνύει επαρκώς από νομικής απόψεως ότι η νέα οντότητα θα αποκτήσει μέχρι το 2005 δεσπόζουσα θέση στις αγορές μηχανών SBM χαμηλής και υψηλής αποδόσεως και ότι, επομένως, πληρούνται οι απαιτούμενες από το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού προϋποθέσεις όσον αφορά τις αγορές αυτές» [130].

169. Στη συνέχεια, θα εξετάσω διά βραχέων τις συνοπτικές αιτιάσεις της Επιτροπής, οι

129 — Είναι σαφές ότι τα πράγματα θα ήσαν (τουλάχιστον εν μέρει) διαφορετικά αν η νέα οντότητα πετύχαινε να στηριχθεί στη θέση της Tetra στο χαρτόνι για να στρέψει στη Sidel τους πελάτες της που θα ήθελαν να μεταστραφούν στο PET και, έτσι, να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση σε όλες ή σε μερικές αγορές του PET. Ωστόσο, εφόσον οι σχετικές εκτιμήσεις της Επιτροπής ανατράπηκαν από το Πρωτοδικείο, το σενάριο αυτό δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη.

130 — Σκέψη 307.

οποίες αφορούν φερόμενα σφάλματα του Πρωτοδικείου όσον αφορά αμφότερες τις αγορές των μηχανών SBM (χαμηλής και υψηλής παραγωγικής ικανότητας), για να εξετάσω μετά αν τα σφάλματα που ενδέχεται να διαπιστωθούν είναι ικανά να αναιρέσουν το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου.

α) Οι αιτιάσεις της Επιτροπής

170. Αρχίζοντας με τις αιτιάσεις σχετικά με την αγορά των μηχανών SBM χαμηλής παραγωγικής ικανότητας, η Επιτροπή προσάπτει κατ' αρχάς στο Πρωτοδικείο ότι αναφέρθηκε στο μερίδιο αγοράς (κάτω του 40 %) που η Sidel είχε κατά την περίοδο 1998-2000 χωρίς να λάβει υπόψη ότι από την επίμαχη απόφαση προέκυπτε ότι το 2001 το μερίδιο αυτό είχε ανέλθει σε επίπεδο μεταξύ του 40 και 50 % [131].

171. Ωστόσο, νομίζω ότι, όπως υπογράμμισε η Tetra, το Πρωτοδικείο κάλλιστα μπορούσε να λάβει υπόψη την περίοδο 1998-2000, καθόσον πρόκειται για το χρονικό διάστημα στο οποίο αναφέρθηκε στην ουσία η Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η αιτιολογική σκέψη την οποία επικαλέστηκε η Επιτροπή (όπως, άλλωστε, μια προηγούμενη αιτιολογική σκέψη την οποία παρέθεσε το Πρωτοδικείο [132]) ανέφερε τα μερίδια αγοράς της Sidel, της Tetra και των κύριων ανταγωνιστών τους «την περίοδο 1998-2000», ενώ μόνο σε υποσημείωση αναφέρονταν τα μερίδια αγοράς της Sidel και της Tetra το 2001 (χωρίς να αναφέρονται, χάριν συγκρίσεως, τα μερίδια των κύριων ανταγωνιστών τους κατά το ίδιο χρονικό διάστημα).

172. Αβάσιμη θεωρώ και την επόμενη αιτίαση με την οποία η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε «ότι, με την αποχώρηση της Tetra από την αγορά [των μηχανών SBM χαμηλής παραγωγικής ικανότητας], η θέση της νέας οντότητας θα παραμείνει, κατ' ουσίαν, απαράλλακτη σε σχέση με την υφιστάμενη θέση της Sidel» [133], χωρίς να λάβει υπόψη την άμεση ενίσχυση της θέσεως της Sidel λόγω σειράς παραγόντων που εκτίθενται στην επίμαχη απόφαση (οικονομική και εμπορική δύναμη της Tetra, φήμη της εταιρίας αυτής στον τομέα της ασηπτικής συσκευασίας, πλεονέκτημα του «πρώτου αφιχθέντος» το οποίο είχε έναντι των πελατών που θα ήθελαν να μεταστραφούν από το χαρτόνι στο PET και δεσπόζουσα θέση στο χαρτόνι) [134].

131 — Η Επιτροπή φαίνεται να αναφέρεται στη σκέψη 272 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όπου διευκρινίζεται «ότι η Επιτροπή δέχεται ότι η Sidel κατέχει "μερίδιο αγοράς [30 έως 40 %] από απόψεως δυνατότητας και μονάδων που πωλήθηκαν στον ΕΟΧ το 2000" της αγοράς μηχανών SBM χαμηλής αποδόσεως (αιτιολογική σκέψη 233)». Αντιθέτως, για να αποδείξει το σφάλμα του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή παραπέμπει στην αιτιολογική σκέψη 266 της επίμαχης αποφάσεως. Δεδομένου ότι για λόγους εμπιστευτικότητας το κείμενο της επίμαχης αποφάσεως που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα δεν αναφέρει το ακριβές μερίδιο αγοράς, αλλά μόνον ανώτατο και κατώτατο όριο, θεωρώ σκόπιμο να ακολουθήσω το ίδιο κριτήριο στις προτάσεις μου.

132 — Βλ. την προηγούμενη υποσημείωση.

133 — Σκέψη 280 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

134 — Εν προκειμένω η Επιτροπή παραπέμπει στις αιτιολογικές σκέψεις 376 έως 387 της επίμαχης αποφάσεως.

173. Συγκεκριμένα, συμφωνώ με την Tetra ότι οι παράγοντες αυτοί εκτέθηκαν με γενικόλογο τρόπο στην επίμαχη απόφαση (χωρίς να ληφθούν υπόψη οι δεσμεύσεις που είχε προτείνει η εταιρία αυτή) για να υπογραμμιστούν το leadership και η συνολική ισχύς της νέας οντότητας, που οφείλονταν και στην παρουσία της σε όλες τις σχετικές αγορές, και όχι για να καταδειχθεί μια συγκεκριμένη και άμεση ενίσχυση της θέσεως της Sidel στην αγορά των μηχανών SBM χαμηλής παραγωγικής ικανότητας. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, νομίζω ότι το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε ότι, μετά την αποχώρηση της Tetra από την αγορά αυτή, η θέση της νέας οντότητας θα έμενε στην ουσία αναλλοίωτη σε σχέση με τη θέση της Sidel.

174. Τέλος, δεν νομίζω ότι μπορεί να γίνει δεκτή και η αιτίαση σχετικά με την κρίση του Πρωτοδικείου ότι «η προσβαλλομένη απόφαση δεν αναλύει επαρκώς την παρούσα και μελλοντική χρησιμοποίηση των μηχανών SBM χαμηλής αποδόσεως» [135].

175. Με την αιτίαση αυτή η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ειδικά ότι στήριξε την κρίση του σε δύο αλυσιτελείς πτυχές: αφενός, στη σημασία των μηχανών SBM χαμηλής παραγωγικής ικανότητας για τη συσκευασία μη «ευαίσθητων» προϊόντων, πράγμα που είναι αλυσιτελές άπαξ γίνει δεκτός ο προταθείς από την Επιτροπή κατακερματισμός των αγορών των μηχανών SBM, και, αφετέρου, στο ποσοστό των πελατών που θα επέλεγαν τις μηχανές SBM υψηλής ή χαμηλής παραγωγικής ικανότητας για τη συσκευασία «ευαίσθητων» προϊόντων [136], ποσοστό το οποίο είναι αλυσιτελές και για να αξιολογηθεί η ικανότητα της Tetra να χρησιμοποιήσει ως «μοχλό» τη δεσπόζουσα θέση της στο χαρτόνι για να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση και στην αγορά των μηχανών SBM χαμηλής παραγωγικής ικανότητας.

176. Όσον αφορά την πρώτη πτυχή, εύκολα μπορεί να διαπιστωθεί ότι η εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με την εξατομίκευση ειδικών αγορών των μηχανών SBM για τη συσκευασία των «ευαίσθητων» προϊόντων δεν έγινε δεκτή (βλ. το σημείο 145 των προτάσεών μου). Όσο για τη δεύτερη πτυχή, θα παρατηρήσω ότι οι επιλογές των πελατών οι οποίοι θα ήθελαν να συσκευάζουν με PET «ευαίσθητα» προϊόντα είναι αλυσιτελείς για να αξιολογηθούν η εξέλιξη της αγοράς των μηχανών SBM χαμηλής παραγωγικής ικανότητας και η δυνατότητα της νέας οντότητας να αποκτήσει δεσπόζουσα θέση στην αγορά αυτή. Γενικότερα, δεν βλέπω κατά ποιον τρόπο θα μπορούσε να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι εξακρίβωσε αν η

135 — Σκέψη 280.

136 — Εν προκειμένω, η Επιτροπή επικαλείται ειδικά την κρίση του Πρωτοδικείου ότι «σημαντικό ποσοστό των μηχανών SBM που χρησιμοποιούνται για τη συσκευασία ευαίσθητων προϊόντων αφορά, κατά πάσα πιθανότητα, τις μηχανές χαμηλής παραγωγικής ικανότητας» (σκέψη 279 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με την απόκτηση δεσπόζουσας θέσεως στηρίχθηκε σε λεπτομερή και ενδελεχή ανάλυση της δυναμικής της σχετικής αγοράς.

177. Ερχόμενος τώρα στις αιτιάσεις σχετικά με την αγορά των μηχανών SBM υψηλής παραγωγικής ικανότητας, θα παρατηρήσω αμέσως ότι για τους ίδιους λόγους που εκτίθενται στο σημείο 173 των προτάσεών μου θεωρώ ότι πρέπει να απορριφθεί, τηρουμένων των αναλογιών, η αιτίαση με την οποία η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι δεν έλαβε υπόψη την άμεση ενίσχυση της θέσεως της Sidel από τους παράγοντες που παρατέθηκαν στο σημείο 172 των προτάσεών μου [137].

178. Αντιθέτως, θεωρώ εν μέρει βάσιμη την αιτίαση σχετικά με την κρίση του Πρωτοδικείου ότι «υπερεκτιμήθηκε το [...] πλεονέκτημα του "πρώτου αφιχθέντος"» το οποίο η Tetra είχε έναντι των πελατών που θα ήθελαν να μεταστραφούν στο PET [138].

179. Συγκεκριμένα, θεωρώ ότι, όσον αφορά τη συσκευασία των ρευστών γαλακτοκομικών προϊόντων, η Επιτροπή ορθώς ισχυρίζεται ότι η εκτίμηση του Πρωτοδικείου αναιρείται από τα σφάλματα στα οποία το Πρωτοδικείο υπέπεσε ως προς τις προβλέψεις αυξήσεως του PET (βλ. το σημείο 103 των προτάσεών μου) και ειδικότερα ως προς τη σχέση μεταξύ του υλικού αυτού και του PEHD (βλ. το σημείο 98 των προτάσεών μου). Από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι, όσον αφορά τη συσκευασία των σχετικών προϊόντων, το Πρωτοδικείο θεώρησε ότι «υπερεκτιμήθηκε» το πλεονέκτημα του «πρώτου αφιχθέντος», στην ουσία: i) καθόσον η «έκταση της προβλέψιμης αναπτύξεως στη χρήση του PET μεταξύ των [...] πελατών της Tetra στις αγορές των ασηπτικών κουτιών από χαρτόνι δεν είναι αξιοσημείωτη» [139] και ii) καθόσον, «[ό]σον αφορά ειδικότερα το νωπό γάλα, η προσβαλλομένη απόφαση δεν εξηγεί προσηκόντως τη σχέση μεταξύ PEHD και PET» [140].

180. Αντιθέτως, δεν νομίζω ότι η αιτίαση της Επιτροπής δύναται να γίνει δεκτή κατά το μέρος που η αιτίαση αυτή, επικρίνοντας την αξιολόγηση του πλεονεκτήματος του «πρώτου αφιχθέντος» σε σχέση με τους πελάτες που θα ήθελαν να στραφούν από το γυαλί στο PET, προσάπτει στο Πρωτοδικείο ειδικότερα: i) ότι δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι μόνον σπανίως οι πελάτες που συσκεύαζαν τα ποτά τους με γυαλί χρησιμοποιούσαν αποκλειστικώς το υλικό αυτό και ii) ότι στρέβλωσε τα πραγματικά περι-

137 — Εν προκειμένω, η Επιτροπή αναφέρεται ειδικά στην εκτίμηση ότι «η Tetra δεν θα αποφέρει τίποτε στη νέα οντότητα ως προς την αγορά [των μηχανών SBM υψηλής παραγωγικής ικανότητας]» (σκέψη 284 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως).

138 — Σκέψη 288.

139 — Αυτόθι.

140 — Σκέψη 289. Ειδικότερα, όσον αφορά τη σχέση μεταξύ PEHD και PET, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι «πιθανολογείται τουλάχιστον ότι οι [...] πελάτες της Tetra που θέλουν να μεταφέρουν ένα μέρος της δικής τους παραγωγής νωπού γάλακτος προς το πλαστικό επιλέγουν [...] το PEHD αντί του PET» (αυτόθι).

στατικά όταν έκρινε ότι, όσον αφορά τους πελάτες αυτούς, οι ανταγωνιστές της Tetra «οι οποίοι ασκούν δραστηριότητες στις αγορές συσκευασίας σε γυαλί και σε PET», όπως η SIG, η Krones και η KHS, θα μπορέσουν «να απολαύουν του πλεονεκτήματος του "πρώτου αφιχθέντος"» [141].

181. Συγκεκριμένα, συμφωνώ με την Tetra ότι η πιο πάνω επιχειρηματολογία της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί, καθόσον στηρίζεται σε στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται στην επίμαχη απόφαση [142] (βλ. το σημείο 106 των προτάσεών μου) και εν πάση περιπτώσει, ειδικά όσον αφορά το σημείο ii, εγείρουν πραγματικά ζητήματα που το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επιλύσει (βλ. τα σημεία 59 έως 61 των προτάσεών μου).

182. Στη συνέχεια, αβάσιμη θεωρώ την αιτίαση με την οποία η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε, αφενός, ότι «η προσβαλλομένη απόφαση έπρεπε να εξετάσει λεπτομερέστερα τη δυνατότητα του ανταγωνισμού [...] να αντισταθεί σε ενδεχόμενες πρακτικές χρησιμοποιήσεως "μοχλού" από μέρους της νέας οντότητας» [143] και, αφετέρου, ότι «η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη υποτιμώντας τη σημασία της παρούσας θέσεως της SIG στην αγορά των μηχανών υψηλής αποδόσεως και κρίνοντας αμελητέες τις θέσεις που κατέχουν οι άλλοι κύριοι ανταγωνιστές της νέας οντότητας, ιδίως οι SIPA και Krones, στην αγορά αυτή» [144].

183. Συγκεκριμένα, δεν νομίζω ότι, όπως υποστήριξε η Επιτροπή, το Πρωτοδικείο (αρνούμενο ότι η επίμαχη απόφαση περιέχει ανάλυση της θέσεως που η Sidel έχει έναντι των ανταγωνιστών της στην αγορά των μηχανών SBM [145]) παραμόρφωσε το περιεχόμενο της επίμαχης αποφάσεως ή υποκατέστησε με τη δική του εκτίμηση την εκτίμηση της Επιτροπής.

184. Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο απλώς έκρινε ότι, λαμβανομένων υπόψη τόσο της σημαντικής και αναμφισβήτητης αυξήσεως των μεριδίων αγοράς η οποία σημειώθηκε τα τελευταία έτη για τους πιο πάνω τρεις ανταγωνιστές της Sidel (τη SIG, τη SIPA και την Krones) όσο και των λεπτομερών παρατηρήσεων που η Tetra υπέβαλε κατά τη διοικητική διαδικασία, η Επιτροπή δεν έπρεπε να περιοριστεί στις γενικόλογες παρατηρήσεις που περιέχονται στην επίμαχη απόφαση, αλλά έπρεπε να εξετάσει λεπτο-

141 — Σκέψη 290.

142 — Μόνον όσον αφορά το σημείο i) η Επιτροπή προσπαθεί να στηριχθεί στην επίμαχη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 14 και 335). Ωστόσο, πόρρω απέχουσα από το να αποδείξει ότι η επίμαχη απόφαση διευκρινίζει ότι οι πελάτες που συσκευάζουν τα ποτά τους με γυαλί σπανίως μόνον χρησιμοποιούν αποκλειστικώς το υλικό αυτό, η Επιτροπή παραθέτει χωρία όπου εκτίθεται γενικά ότι «[ο]ι εταιρίες παραγωγής ποτών χρησιμοποιούν, διαρκώς περισσότερο, έναν συνδυασμό διάφορων υλικών για τη συσκευασία των προϊόντων τους» και ως μοναδικό παράδειγμα παρατίθεται αυτό της Coca Cola, η οποία «υπάρχει σε γυάλινες φιάλες, σε φιάλες PET και σε κουτιά αλουμινίου» (αιτιολογική σκέψη 14).

143 — Σκέψη 294.

144 — Σκέψη 297.

145 — Εν προκειμένω η Επιτροπή επικαλείται ειδικά τις αιτιολογικές σκέψεις 232 έως 248, 293 έως 300, 303 έως 310 και 369 έως 387 της επίμαχης αποφάσεως.

μερέστερα την ανταγωνιστική ισχύ και τη δυνατότητα αντιδράσεως των τριών αυτών εταιριών. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο σημείωσε ότι μόνο σε σχέση με τη SIG η επίμαχη απόφαση περιείχε κάποια ειδική αξιολόγηση (πράγμα που δεν νομίζω ότι μπορεί να αμφισβητηθεί) και εν πάση περιπτώσει έκρινε ότι τέτοιες αξιολογήσεις δεν στοιχούν με τα συγκεκριμένα και κρίσιμα ζητήματα που έθεσε η Tetra [146]. Κατά συνέπεια, ακριβώς υπό την έννοια αυτή πρέπει να νοηθεί η κρίση ότι στην επίμαχη απόφαση η θέση των τριών αυτών εταιριών «υποτιμήθηκε»: δηλαδή, υπό την έννοια ότι η Επιτροπή κατά την εξέταση της θέσεώς τους δεν έδωσε την προσοχή που έπρεπε να δώσει λόγω των περιστάσεων.

185. Θα προσθέσω ότι η υπό εξέταση αιτίαση, κατά το μέρος που με αυτή προσάπτεται στο Πρωτοδικείο ότι στρέβλωσε τα πραγματικά περιστατικά όταν εξατομίκευσε ορισμένα πλεονεκτήματα που θα είχαν οι ανταγωνιστές της Sidel, εγείρει πραγματικά ζητήματα που το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επιλύσει (βλ. τα σημεία 59 έως 61 των προτάσεών μου).

186. Αντιθέτως, θεωρώ βάσιμη την τελευταία αιτίαση σχετικά με τη δυνατότητα των «τρίτων» να ανθέξουν τη χρησιμοποίηση «μοχλού», με την οποία αιτίαση η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι δεν αιτιολόγησε προσηκόντως τις κρίσεις του, ότι δεν απάντησε στα επιχειρήματα που η Επιτροπή παρέθεσε στην επίμαχη απόφαση και ότι παρανόμως υποκατέστησε με τη δική του εκτίμηση την εκτίμηση της Επιτροπής.

187. Συγκεκριμένα, συμφωνώ με την Επιτροπή ότι το Πρωτοδικείο δεν εξήγησε δεόντως ποια είναι τα λάθη, τα κενά στην έρευνα ή τα σφάλματα λογικής που, κατά την κρίση του, αναιρούν το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι οι «τρίτοι» «εξαρτώνται σε κάποιο βαθμό από τη Sidel» και θα συνεχίσουν να εξαρτώνται από τη νέα οντότητα» [147]. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο, χωρίς να αξιολογήσει την εκτεταμένη ανάλυση στην οποία η Επιτροπή προέβη για να καταλήξει στο συμπέρασμα αυτό [148], περιορίστηκε να κρίνει: i) ότι, «[λ]αμβανομένου υπόψη του παρόντος επιπέδου του υφισταμένου ανταγωνισμού, περιλαμβανομένου του ανταγωνισμού που επικρατεί στην αγορά μηχανών SBM υψηλής αποδόσεως, το συμπέρασμα ως προς την εξάρτηση των μετατροπέων από τη Sidel δεν πείθει» και ii) ότι, «[α]ν οι όροι πωλήσεως της νέας οντότητας καταστούν λιγότερο ελκυστικοί, οι μετατροπείς θα έχουν πάντοτε τη δυνατότητα να αγοράσουν τέτοιες μηχανές από τους υφιστάμενους ανταγωνιστές της Sidel» [149].

146 — Βλ. ειδικότερα τις παρατηρήσεις που διατυπώνονται στη σκέψη 295 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

147 — Αιτιολογική σκέψη 310.

148 — Βλ. τις αιτιολογικές σκέψεις 303 έως 310 της επίμαχης αποφάσεως.

149 — Σκέψη 305 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Εν προκειμένω, δεν είναι ιδιαιτέρως σημαντικό να διευκρινιστεί περαιτέρω ότι «η SIG και η Elopak μπορούν επίσης να [...] προσφέρουν [στους τρίτους] εξοπλισμούς κουτιών από χαρτόνι στην περίπτωση που οι πελάτες των μετατροπέων θελήσουν την από κοινού προμήθεια εξοπλισμών συσκευασίας σε PET και σε κουτιά από χαρτόνι», καθόσον η Επιτροπή συδόλως συνέδεσε την εξάρτηση των «τρίτων» από τη Sidel ή από τη νέα οντότητα με την ανάγκη από κοινού προμήθειας εξοπλισμών συσκευασίας από PET και χαρτόνι.

188. Κατά συνέπεια, εξ όσων αντιλαμβάνομαι, το Πρωτοδικείο «δεν θεώρησε πειστικό» το συμπέρασμα της Επιτροπής σχετικά με την εξάρτηση των τρίτων από τη Sidel απλώς και μόνο για τον λόγο ότι οι τρίτοι θα μπορούσαν να αγοράσουν τις μηχανές SBM από ανταγωνιστές της Sidel. Ωστόσο, κατ' αυτόν τον τρόπο, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη ότι η Επιτροπή, ναι μεν δέχθηκε ότι οι «τρίτοι» μπορούσαν «να στραφούν σε άλλους προμηθευτές μηχανών SBM για αγορές νέων μηχανών και τον σχεδιασμό και τη δοκιμή προμορφωμάτων», πλην όμως —υπό το φως της αναλύσεως της αγοράς στην οποία προέβη— θεώρησε ότι «το κόστος μεταστροφής και η διαρκής ανάγκη να χρησιμοποιείται ο μεγάλος αριθμός μηχανών Sidel που έχουν ήδη αποκτήσει θα παρατείνει τον σημερινό βαθμό εξάρτησης των [τρίτων] από τη Sidel» [150].

189. Κατά συνέπεια, θεωρώ σαφές ότι το Πρωτοδικείο, ναι μεν μπορούσε να διαπιστώσει λάθη, κενά στην έρευνα ή σφάλματα λογικής στη συλλογιστική της Επιτροπής, πλην όμως δεν μπορούσε να απορρίψει το συμπέρασμα της Επιτροπής χωρίς να παραθέσει προσήκουσα αιτιολογία. Θα παρατηρήσω ακόμη ότι τα επιχειρήματα που η Tetra εξέθεσε για να δικαιολογήσει την κρίση του Πρωτοδικείου σχετικά με τη δυνατότητα αντιδράσεως των «τρίτων», ανεξάρτητα από το πού στηρίζονται τα επιχειρήματα αυτά, δεν μπορούν να θεραπεύσουν την πλημμελή αιτιολογία από την οποία πάσχει η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

β) Οι συνέπειες που έχουν για το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου τα σφάλματα που διαπιστώθηκαν

190. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι κατά την άποψή μου πρέπει να θεωρηθούν βάσιμες: i) η αιτίαση σχετικά με το πλεονέκτημα του «πρώτου αφιχθέντος» κατά το μέρος που αφορά τη συσκευασία των ρευστών γαλακτοκομικών προϊόντων (βλ. τα σημεία 178 και 179 των προτάσεών μου) και ii) η αιτίαση σχετικά με τη δυνατότητα των «τρίτων» να ανθέξουν τη χρησιμοποίηση «μοχλού» (βλ. το σημείο 186 των προτάσεών μου).

191. Ωστόσο, θεωρώ ότι τα σφάλματα του Πρωτοδικείου που κατέστησαν εναργή με τις αιτιάσεις αυτές δεν είναι ικανά να αναιρέσουν το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου ότι «η προσβαλλομένη απόφαση δεν αποδεικνύει επαρκώς από νομικής απόψεως ότι η νέα οντότητα θα αποκτήσει, από τώρα μέχρι το 2005, δεσπόζουσα θέση στις αγορές μηχανών χαμηλής και υψηλής αποδόσεως και ότι, επομένως, πληρούνται οι απαιτούμενες από το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού προϋποθέσεις όσον αφορά τις αγορές αυτές» [151].

150 — Αιτιολογική σκέψη 310 της επίμαχης αποφάσεως.

151 — Σκέψη 307.

192. Συγκεκριμένα, το συμπέρασμα αυτό μού φαίνεται άνευ ετέρου δικαιολογημένο από τα πολλά ελαττώματα της επίμαχης αποφάσεως που διαπιστώθηκαν εν προκειμένω από το Πρωτοδικείο με εκτιμήσεις οι οποίες δεν αμφισβητήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως ή αμφισβητήθηκαν με αιτιάσεις που κρίθηκαν αβάσιμες. Χωρίς να είναι αναγκαίο να σταθώ περισσότερο στο σημείο αυτό παραθέτοντας μακρό κατάλογο των εν λόγω ελαττωμάτων, δύναμαι να περιοριστώ στην παρατήρηση ότι, πέραν των ελαττωμάτων που διαπιστώθηκαν με εκτιμήσεις που δεν αμφισβητήθηκαν επιτυχώς στο πλαίσιο του παρόντος λόγου αναιρέσεως, πρέπει να θεωρηθούν ελαττώματα: i) το γεγονός ότι δεν ελήφθησαν υπόψη, ως ενδεχόμενο αντικίνητρο για τη χρησιμοποίηση «μοχλού», το παράνομο συγκεκριμένων μορφών συμπεριφοράς και οι δεσμεύσεις συμπεριφοράς τις οποίες πρότεινε η Tetra (ελάττωμα που διαπιστώθηκε με εκτιμήσεις οι οποίες επικρίθηκαν ανεπιτυχώς στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου αναιρέσεως) και ii) η εξατομίκευση ειδικών αγορών των μηχανών SBM για τη συσκευασία των «ευαίσθητων» προϊόντων (ελάττωμα που διαπιστώθηκε με εκτιμήσεις που επικρίθηκαν ανεπιτυχώς στο πλαίσιο του τρίτου λόγου αναιρέσεως).

193. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το να γίνουν δεκτές οι δύο αιτιάσεις που εκτέθηκαν στο σημείο 190 των προτάσεών μου δεν δύναται από μόνο του να αναιρέσει το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου σχετικά με τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως στις αγορές των μηχανών SBM χαμηλής και υψηλής παραγωγικής ικανότητας.

Τελικές παρατηρήσεις σχετικά με την τύχη της αιτήσεως αναιρέσεως

194. Υπό το φως του συνόλου των προεκτεθέντων, πρέπει να θεωρηθεί ότι, μολονότι διάφορες αιτιάσεις της Επιτροπής αποδείχθηκαν βάσιμες, οι αιτιάσεις αυτές δεν αρκούν για να αναιρεθούν τα συμπεράσματα του Πρωτοδικείου σχετικά με την ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως της Tetra στις αγορές του χαρτονιού και τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως στις αγορές των μηχανών SBM χαμηλής και υψηλής παραγωγικής ικανότητας.

195. Εν προκειμένω, πρέπει να υπενθυμίσω ότι, κατά πάγια νομολογία, «αν το σκεπτικό μιας αποφάσεως του Πρωτοδικείου στοιχειοθετεί παραβίαση του κοινοτικού δικαίου, αλλά το διατακτικό της αποφάσεως είναι βάσιμο για άλλους νομικούς λόγους, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί» [152].

152 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-312/00 P, Επιτροπή κατά Camar και Tico (Συλλογή 2002, σ. I-11355, σκέψη 57). Στο ίδιο πνεύμα, βλ. και τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουνίου 1992, C-30/91 P, Lestelle κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-3755, σκέψη 28)· της 15ης Δεκεμβρίου 1994, C-320/92 P, Finsider κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-5697, σκέψη 37), και της 13ης Ιουλίου 2000, C-210/98 P, Salzgitter κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-5843, σκέψη 58).

196. Κατά συνέπεια, εφόσον το διατακτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το οποίο ακυρώνει την επίμαχη απόφαση της Επιτροπής, σίγουρα βασίζεται σε πολλούς νομικούς λόγους οι οποίοι στηρίζουν τα συμπεράσματα του Πρωτοδικείου σχετικά με την ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσεως της Tetra στις αγορές του χαρτονιού και σχετικά με τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσεως στις αγορές των μηχανών SBM, θεωρώ ότι η αίτηση αναιρέσεως που υπέβαλε η Επιτροπή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

197. Υπό το φως του άρθρου 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας και λαμβανομένου υπόψη του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξα σχετικά με την τύχη της αιτήσεως αναιρέσεως, θεωρώ ότι η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

IV — Συμπέρασμα

198. Κατόπιν των ανωτέρω προτείνω στο Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.